

SOLFASOL

ANKARA'NIN GAYRİRESMİ GAZETESİ

Aylık Gazete | 25 TL | Ağustos 2022 Sayı 115 | www.solfasol.tv

Biz şimdi alçak sesle konuşuyoruz ya
Sessizce birleşip sessizce ayrılıyoruz ya
Anamız çay demliyor ya güzel günlere
Sevgilimize çiçekler koyuyor ya bardağa
Sabahları işimize gidiyoruz ya sessiz sedasız
Bu, böyle gidecek demek değil bu işler
Biz şimdi yanyana geliyor ve çoğalıyoruz
Ama bir ağızdan tutturduğumuz gün hürriğin havasını
İşte o gün sizi tanrılar bile kurtaramaz.

Cemal Süreya

Dört Dörtlük Ankara! Her Şey Yolunda!

>> s.7 Mehmet Onur Yılmaz

Sanal alemde, Twitter'da, Belediye hesaplarından bize anlatılan Ankara böyle bir yer; her şey yolunda, herkesin keyfi yerinde! Gerçek dünyadaki Ankara'da ise işler hiç yolunda değil. Ankara'da Gökçek dönemi boyunca, 25 yıl belediye yokmuşçasına yaşadıkten sonra Mansur Yavaş yönetiminin "değişim işleyişte!" sloganını ciddiye alanlar, Ankara genelinde büyükşehir, ilçe belediyesi ayrımı yapmaksızın değişim talep etmekte, değişimi görmek istemekte ısrarcı! Ama değişmek, kendi olmaktan vazgeçmek kolay iş değil! Kurumsal alışkanlıkların değişmesi, demokratik kültürün, katılımcılığın, şeffaflığın gerçek anlamda hayata geçmesi dünyayı yerinden oynatmaktan zor! Aşağıdaki dört örnekten göreceğiniz üzere katılımcılık, şeffaflık Büyükşehirinden, Çankayasına Ankara'da hâlâ 'boş işler'den sayılıyor! Adı geçmeyen ilçe belediyeleri gücenmesin, Ankara'da pek çok şey aynı tas aynı hamam devam ediyor!

Bu değişir mi, kolay görünmüyor ama zaten bizim Ankara'da hiç kolayla işimiz olmadı! Değişim için samimiyetle elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz! Ama kaybedilen onca zaman, yitip giden kaynaklar, kentin değişime akması gereken enerjisinin bozuk para gibi harcanması, bozulan moraller, gülmeyen yüzler; gitti giden gitti gider!

Desire Çanta

>> s. 12 Filiz Köse

Posta Caddesi'nin Dört Meyhabesi

>> s. 14 Savaş Sönmez

1908: Ankara Sinagogu'ndaki Levhaların Çetrefilli ve Karanlık Hikayesi

>> s. 22 Taylan Esin

GÜNCEL

Yaz Aylarında Ankara İçin Gün Dökümü Olup Bitenler
>> s. 2 Akın Atauz, Ayşegül Çelik

KÜLTÜR SANAT

Elleri Dans Eden Heykeltıraş Sait Rüstem
>> s. 18 Necati Yalçın

Her Gece On Bir Buçuğa Doğru Haklı
Olduğunu Anlayan

Can Yücel ve Ankara

>> s. 16 Sencer Başat

ANKARA'DA BİR İLK: Başkent Granfondo

Ankara'da ilk kez düzenlenen Başkent Granfondo Bisiklet Yarışı ardından birinci ağızdan yaşananlar ve gözlemlerin kısa bir özeti.

>> s. 11 Lindanihan

GEÇMİŞİN İZİNDE

Ankara Postası

1932'nin Ağustos ayında çeşitli gazetelerde yayınlanmış haberlerin ve ilanların derlemesiyle Ankara'nın 90 yıl önceki halini sunuyoruz.

>> s. 20 M. Bülent Varlık

KERİMAN HANIM
AVRUPA güzeli ilan edildi!
Doğru memleketine gelecektir

Keriman Hanım

Vakit - 8 Ağustos 1932

YAZ AYLARINDA ANKARA İÇİN GÜN DÖKÜMÜ OLUP-BİTENLER...

Akın Atauz - Ayşegül Çelik

Takvim hesabına göre 31 Ağustosla birlikte yaz bitti. Ama temmuz ve ağustos Ankara'da her zamanki gibi oldukça sıcak ve olaylarla doluydu. Yaz boyunca Ankara için basına yansıyan yüzlerce haberi önümüze yığıp çeşitli gruplar oluşturduk. Olayları, kronolojik değil, Ankara bakımından önemine göre dizdik. Haber denizinde boğulmadan kentteki olayların ana doğrultularına dair bir fikir vermek için, kısa bir seçkiyle yetinmeye karar verdik.

Sağlık Çalışanları Eylemde

Ankara'da toplanan sağlık meslek ve emek örgütleri, Sağlık Bakanlığı'nın ek ödeme yönetmeliklerine tepkilerini dile getirdiler. Örgütler: "Bugüne kadar yapılan her değişiklikte geriye gidilmiş, hak kayıpları hatta cezalandırmalar oluşturulmuştur. Halkın ve sağlık emekçilerinin sağlığını hiçe sayan bu uygulamanın kabul edilmesi mümkün değildir" dediler.

Eğitim-Sen'den ODTÜ Yönetimine Tepki

"ODTÜ Rektörlüğü'nün, araştırma görevlileri Sibel Bekiroğlu ve Mehmet Mutlu'yu, gerekçe göstermeden görevden uzaklaştırması üzerine, Eğitim-Sen'den destek açıklaması geldi. Eğitim-Sen: "ODTÜ Yönetimi Hukuksuz, baskıcı ve keyfi uygulamalarından vazgeçmelidir"

DİSK: "Enflasyonu olduğundan düşük göstermek emeğimizi gasp etmektir"

DİSK, enflasyon oranlarını gerçekte olduğundan düşük gösteren TÜİK'i, kurumun önünde protesto etti. DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, "Rakamlarla oynadığınızda enflasyon düşmüyor. Halkın alım gücü düşüyor. Rakamlarla oynadığımızda TÜİK'e olan güven düşüyor. Milyonlarca, işçi ve emekçi, gerçek enflasyonu her gün yaşayarak biliyor." dedi.

Dikmen Vadisi'nde Belediye Eliyle Spekülasyon

Ankara Büyükşehir Belediyesi Dikmen Vadisi'ndeki arsalarına 49 kat imar hakkı verip satıyor. TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi "İmar Planı Değişiklikleri açtığımız davalarla iptal edilip engellense de; rant oyunları devam ediyor, Ankara Büyükşehir Belediyesi yeşil alanları yapılaşmaya açmakla kalmıyor, rant değerlerini artırdığı arsaları satışa çıkarıyor" dedi.

GÜNCEL

'Kanal Ankara' İptal Edildi

Mimarlar Odası Ankara Şubesi, "İmrahor Millet Bahçesi" planlarının mahkeme tarafından iptal edildiğini duyurdu. Açıklamada; "İmrahor Vadisi'nin doğallığının ve özgünlüğünün bozularak rantın arka bahçesi haline getirilmesini, sermayeye peşkeş çekilmesini kabul etmeyeceğiz" denildi.

'Medipol' iptal edildi

TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi açıklamasına göre, TCDD Gar Sahası olarak bilinen ve "Özel Üniversite Alanı"na dönüştürülen imtiyazlı Medipol planları iptal edildi. Şehir Plancıları, "Üstün Kamu Yararı" nedeniyle planın mahkemeden dönenmesini, "tutarsız ve kamu yararına aykırı kentleşme politikalarının en somut temsilidir" biçiminde yorumladı.

AOÇ 'Beştepe Millet Ormanı' Olmamalı

Halkın Kurtuluş Partisi (HKP), AOÇ'nin adının 'Beştepe millet ormanı' olarak değiştirilmek istenmesi ile ilgili suç duyurusunda bulunuyor.

Etlik Şehir Hastanesi'nin Açılışı için 5 Hastane Kapatılacak

"Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Sami Ulus Çocuk Hastanesi, Onkoloji Hastanesi, Ulucanlar Göz Hastanesi, Zübeyde Kadın Sağlığı Hastanesi" kapatılacak. Bu hastanelerin toplam yatak sayısı 2 bin 200 civarında. Böylece, Ankara'da kapatılan hastane sayısı 8'e yükselecek. SES Ankara Şube Eş Başkanı Yalçınkaya, Türkiye'de hastanelerin % 37'si özelken; Ankara ilinde % 45'inin özel olduğunu ve "Hastaların bir yerden bir yere gitmek için bile kilometrelerce yol yürümesi gerekecek. Bu ciddi bir sorundur." dedi.

ABD Büyükelçiliği Çukurambar'a Taşındı

ABD Büyükelçiliği yeni binasına taşındı. Ankara Şube Başkanı Tezcan Karakuş Candan, "Binanın geçmişte Atatürk Orman Çiftliği arazisi olan alana, Atatürk'ün şartlı bağıışı ve vasiyetine aykırı olarak inşa edildiğini belirterek, "Kaçak saray neyse ABD Büyükelçiliği de odur." dedi.

Ankaralıların Ödemeye Devam Ettiği Korkunç Maliyet: **Ankapark**

AOÇ arazisi içindeki Ankapark'ın Büyükşehir Belediyesi'ne devredilmesine karar verildi. Ankapark'ın tahliyesine yönelik süreç, tesisin yargı eliyle çürümeye terk edildiğini ortaya koydu. Hukuki mücadele 3 yılın sonunda sonuçlanırken yalnızca 50 bin TL teminat ile tahliye işlemini durduran yargı kararı dikkat çekmişti. Yavaş, Ankapark'ın belediyeye devrini geciktiren yargı kararlarıyla ilgili Adalet Bakanlığı aleyhine tazminat davası açacaklarını söyledi.

TOGO Kuleleri

Rant iddialarının odağındaki Togo Kuleleri Aralık 2019'da mühürlenmişti. Ankara Büyükşehir Belediyesi, Danıştay 6. Dairesi'nin oy birliğiyle aldığı karar gereğince 1 Eylül'de "TOGO Kulelerinin Geri Dönüşüm Malzemeleri Karşılığı Yıkım İşi" ihalesine çıkacağını bildirmişti.

Ancak Ankara 17. İdare Mahkemesi Kuleler için, yıkım kararını hukuksuz bularak yürütmeyi durdurma kararı verdi.

GÜNCEL

ODTÜ, Rant Yoluna Hayır Diyor

26 Temmuz'da ODTÜ ormanına giren ABB'ye ait iş makineleri yol çalışmalarına yeniden başladı. Yavaş, yasal olarak kararı yargıya taşıma hakkı varken dava açmamıştı.

Mansur Yavaş Temmuz 2019'da, projenin yürütmesinin durdurulmasına itiraz etti. Ağustos 2021'de de projeyi belediye meclisinde askıya çıkardı. Daha sonra projeyi ihaleye açtı ve 2021 Kasımından itibaren yolun yapımının önünde hukuken de teknik anlamda da hiçbir engel kalmadı. Bilkent-İncek-Gölbaşı arasında yapılması planlanan 11 kilometrelik yeni yol ihalesinin duyurulmasının ardından, ODTÜ bileşenleri ve Ankara Mimarlar Odası tepki gösterdi ve ODTÜ Ormanı'nı ikiye bölecek yol projesinin ivedilikle iptal edilmesini talep etti. ODTÜ'lü öğrenciler, "Mansur Yavaş ODTÜ'lülerin karşısında Melih Gökçek olmak istiyorsa biz de Yavaş'ın karşısında Kavaklık Direnişi olacağız," dedi.

ODTÜ Mezuniyet Töreni Güvenlik Gerekçesiyle İptal Edildi

ODTÜ Rektörlüğü, her yıl yapılan Devrim Stadyumu'ndaki mezuniyet törenini 'güvenlik' gerekçesiyle iptal etti. ODTÜ'de bulunan 38 bölümün tamamı, mezuniyetin Devrim Stadyumu'nda gerçekleştirilmesi yönünde çağrı yaptı.

"Verşan Kök rektörlüğe geldikten sonra ODTÜ dünyanın en iyi 500 üniversitesi sıralamasından düşmüştü. Tarihe ODTÜ'nün en önemli geleneklerinden birini engelleyen ama başaramayan rektör olarak geçmenin gurur duyulacak bir yanı yok."

ODTÜ Öğrencileri, Mezuniyetlerini Devrim Stadyumu'nda Kutladı

Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin mezuniyet töreni rektörlüğün tüm engelleme girişimlerine karşın bu yıl da Devrim Stadyumu'nda yapıldı. ODTÜ geleneğini sürdüren öğrenciler, "Nitelikli eğitim sınıfsız sınıflarda verilir", "Enflasyonun bu kadar yükseldiğini bilseydik, pankartı ODTÜ'ye girerken bastırırdık", "Gözlerimizdeki ışığı da satmışlar" ifadelerinin yer aldığı pankartlar taşıdı.

LGBTİ+ Onur Yürüyüşü Yapıldı

Ankara'da düzenlenmekte olan homofobi-transfobi karşıtı Onur Yürüyüşü'ne, 2014'de çeşitli nedenlerle ara verilmişti. Yürüyüş tekrar başladı. Ancak Yeniden Refah Partisi Gençlik Kolları, yürüyüşü engelleme kararı aldı.

Ankara Onur Yürüyüşü Komitesi, YRP'nin tehdidi karşısında dayanışma çağrısı yaptı. LGBTİ+ bireyler yürüyüş için Kuğulu Park'ta buluştu. Polis ekipleri parka girişlere izin vermedi. LGBTİ+'ların basın açıklaması yapması park kapatılarak engellendi. Yürüyüşe katılmak isteyenlere polis müdahalesi çok sert oldu. LGBTİ+'lar kaldırımda ters kelepçeyle yatırıldı, 50'den fazla yürüyüşçü gözaltına alındı. Bu sırada çeşitli sloganlar atan bir grup yürüyüşe saldırdı. Polisin müdahale etmediği grup tek bir getirerek saldırıya devam etti. LGBTİ+ Onur Yürüyüşü tüm engellemelere rağmen yapıldı.

GÜNCEL

Ankara'da "Fırtına" ve İş Cinayetleri

Ankara'daki şiddetli fırtına ve sağanak nedeniyle "Merkez Ankara" inşaatında kolon devrilmesi sonucu yaralanan ikisi stajyer mühendis biri stajyer mimar üç kişiden 21 yaşındaki Taha Öztürk, hayatını kaybetti. HÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü öğrencisi Öztürk, 21 yaşındaydı ve stajyer olarak ilk iş günündeydi.

İş cinayetinin yaşandığı Pasifik İnşaat, daha önce AKP'lilerden aldığı yüksek ihaleler ve borçlu AVM ile gündeme gelmişti. Meslek örgütleri, Merkez Ankara şantiyesinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na aykırı uygulamalar olduğuna dair Bakanlığa resmi başvuru yapmış ve risk olmadığı yönünde yanıt almıştı.

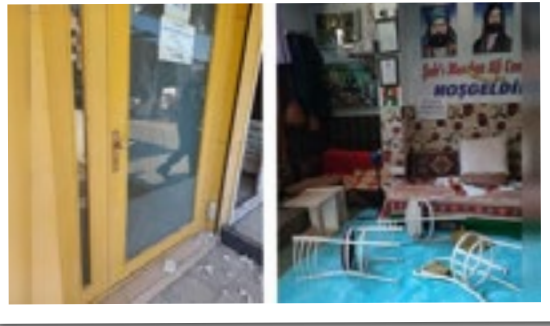

Cemevi Saldırıları

Muharrem Orucu'nun ilk gününde Ankara'da Alevi kurumlarına yönelik bir dizi saldırı gerçekleşti.

Kimliği belirlenemeyen bir kişi Mamak'ta, Şah-ı Merdan Cemevi'ne ibadet sırasında saldırıda bulundu.

Türkmen Alevi Bektaşî Derneği'nde bir kadın bıçaklı saldırıda yaralandı. Ayrıca Tuzluca'yır Demokratik Alevi Dernekleri, Ana Fatma Cemevi, Gökçebel Köy Derneği, Türkmen Alevi Bektaşî Derneği, Batıkent Serçeşme Cemevi'ne yönelik de saldırılar da oldu.

Demokratik Alevi Dernekleri Başkanı Mustafa Karabudak: "Saldırıların iktidarın Alevileri

ötekileştirmesi, inançlarını yok sayması ve onlar üzerinden siyaset yapmasıyla doğrudan alakalıdır. Bu saldırılarda siyasal iktidarın sorumluluğu vardır" dedi.

500 Yaşın Üstünde Anıt Ağaçlar Kesildi

"AKP Ankara Milletvekili Nevzat Ceylan, Başkent'in Nallıhan İlçesi'ndeki Sarıçalı Dağı'nda yaşları 500 ila 1200 arasında değişen 50 civarında ağacın Orman İşletmesi tarafından kesildiğini belirtti."

"Ülkemizin tek Anıt Ağaç Müzesi olan Nallıhan Sarıçalı Dağı'nda çapları 70 ile 140 santimetre, yaşları 500 ile 1200 olan 50'ye yakın anıt ağaç, Orman İşletmesi tarafından kesilmiştir" dedi ve orman katliamını protesto etti.

Solo Çağdaş Dans Festivali, 20 Ülkeyi Ankara'da Buluşturdu

Uluslararası Solo Çağdaş Dans Festivali, Cer Modern Açık Hava Sahnesi'nde seyirciyle buluştu. Üç gün süren festivalde sergi ve söyleşiler de yer aldı. Cermodern tarafından organize edilen Festivale ilişkin bilgi veren Tümer, "20 ülkenin katılımıyla bir olimpiyat yapıyoruz" diyerek hedefin mümkün olan en fazla izleyiciyle, en çok dansçıyı bir araya getirmek olduğunu söyledi.

Ulus Meydanı ve 100. Yıl Çarşısı'na Anket Sonucuyla Yıkım Kararı

ABB 100.yıl Çarşısı'nın mevcut binasının yıkılmaması ve mevcut binanın yeni bir düzenlemeyle kullanımı kararını almış, bir mimarlık yarışması açmış ve kazanan projeyi ilan etmişti. Sonra karar değiştirildi ve bir anket düzenlendi. "Yıkma-yıkmama" seçeneklerine indirgenmiş "referandumdan" bu defa, bir anlam ifade edemeyecek kadar az sayıdaki oyla, yıkım kararı çıktı.

Mimarlar Derneği yaptığı açıklamada, "Ulus 100.Yıl Çarşısı'nın ihale, yarışma, halk oylaması karar ve süreçleri plansızlığın, iletişimsizliğin, siyasi ve ekonomik çatışmaların olumsuzluklarını ortaya koymaktadır. (...) Yarışmanın sonuçlarını, bütün katılımcıların görüş ve önerilerini kapsamlı bir tartışma ve değerlendirmeye kamuoyuna sunmak yerine "katılımcılık ve demokrasi" etiketi altına saklanan bir oldu-bitti söz konusudur." dedi.

HDP İlçe Binasına Saldırı

Halkların Demokratik Partisi Keçiören ilçe binasına gece saat 02.00'de kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından saldırı düzenlendi. Saldırıda binanın camları kırıldı. HDP yetkilileri, Keçiören'deki binaya daha önce de birçok kez saldırı düzenlendiğini ve yaptıkları suç duyurularından sonuç alamadıklarını aktardılar.

"Kuş görülmez fakat sesi ağaçtadır"

Goethe-Institut, Ankara Galerî Vitrin'de, Eda Cekiçmez'in, Akyanaklı Arap Bülbülü'nün göç hikayesinden yola çıkarak geliştirilen sanatsal araştırma projesini, bir konuşma programı ile birlikte gerçekleştiriyor. Sergi sürecinde, farklı disiplinlerden isimleri bir araya getiren ve projenin kavramsal katmanlarına odaklanan bir konuşma programı düzenleniyor.

'Ankara Yaz Şenlikleri ve Yaz Konserleri'

Temmuz'da başlayan 'Ankara Yaz Şenlikleri ve Yaz Konserleri' ekim ayının sonuna kadar devam edecek. Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen yaz konserleri kapsamında Musa Eroğlu'ndan Cem Adrian'a, Selda Bağcan'dan Zara'ya, Kubat'tan Fuat Saka'ya kadar birçok ünlü sanatçı Başkentte bir araya geliyor.

Görme Engelliler Sahada

Çankaya Belediyesi Görme Engelliler Spor Kulübü futbol takımı, Kayseri Görme Engelliler Spor Kulübü ile karşılaştı. Türkiye Sesi Görenler (B1 Hiç Görmeyenler) Futbol Deplasmanlı Süper 1. Ligi yeni sezonunda, Kayseri Görme Engelliler Spor Kulübü ile karşılaştı. Karşılaşma, 1-1 beraberlikle sonuçlandı.

Kesikköprü Yaz Kampı'nda çocuklar hem eğleniyor hem de öğreniyor

ABB "Kesikköprü İngilizce Dil Köyü Projesi'ne öğrenciler yoğun ilgi gösteriyor. İlk katilede 230, ikinci grubunda 246 öğrencinin ağırlandığı yaz kampında şimdi de 224 öğrenciye ev sahipliği yapılıyor." dedi.

SONLANDIRIRKEN

Kentin yaz halinin pek de sakin geçmediği anlaşılıyor. Neoliberal kentlerde 40 yıldan beri adım adım gelişen kutuplaşmanın giderek çoğaldığını ve yoğunlaştığını, Ankara'dan da okuyabiliyoruz. Ekmeğe ve ulaşım zam geldi. Bunlar az ve orta gelirli kesimleri etkileyecek. Aynı durum kapatılması planlanan hastaneler için de geçerli. Kapatılacak olanlar, kamunun elindeki en nitelikli hastaneler ve tümü yoksul halkın yaşadığı bölgede bulunuyor. Bunların Ankara'nın insanları/yoksulları için nasıl bir kayıp olacağından bahsedilmiyor bile.

Giderek yoksullaşmakta olan toplum kesimlerinin mücadele ve direnişleri ön plana çıkıyor. Sadece ekonomik çöküntüye değil, baskıya ve dayatmalara karşı da ciddi bir direnç var. Direniş haberleri kentin bu dönemdeki atmosferini yansıtmaya bakımından önemli. Solfasol, kentin neler yaptığının kaydını tutmakla, tarihsel olarak kalıcı bir biçimde

belgelenmesine katkıda bulunmak istiyor.

ODTÜ ve diğer öğrenci hareketleri Ankara'da mücadelenin en çok görüldüğü alanlardan biri. Bazı durumlarda despotik yönetime, bazı durumlarda kentin haklarını savunmak için Ankara Belediyesi'ne karşı...

ABB ise ilkesiz, dağınık, ne yaptığını bilmeyen bir örgüt görünümüne vermeye devam ettiği için düş kırıklığı yaratıyor. Belediyenin Ankaralıların yanında ve işlevsel olabilmesi için katılım kanallarını genişletmesi beklenirken, kapalı ve ketum bir tek adam yönetimi devam ediyor.

Kolin-Cengiz-Limak İnşaat grubuna, devlet Ankaralıları adına kullanım vaat ettiği ama Ankaralıların kullanmadığı tren garı nedeniyle, her yıl, milyonlarca dolar kaynak aktarılıyor. ABD Büyükelçiliği Çukurambar'da, AOÇ arazisine yerleşti. DSİ Hizmet Binası hem kentin kolektif belleğinin bir parçasıydı, hem de modern mimarinin bir

aşaması olarak (aynı ansızın ve hiçbir neden olmaksızın yıkılan Etibank gibi) nitelikli bir yapıydı. Ancak bu yapılar artık arsalarının rantı kadar değerli sayılmıyorlar. Kentin kolektif belleğinin yıkımı ise, bedava...

Büyükşehir Belediyesinin, Danıştay kararına rağmen TOGO Kulelerini yıkamaması savaşın boyutlarını gösteriyor. TOGO gerçek bir devler savaşı olarak Ankara tarihine geçmeye aday.

Bir diğer tarihi rant meselesi de Ankapark... Neden Ankaralıları bu büyük bataklık için hala bedel ödemek durumunda? Neden buraya gömülen paranın bir tek dolarını bile Ankaralıların yararına kullanamıyoruz? Kent halkı bu soruyla ilgilenmeyi hiç istemiyor gibi... Oysa yerel demokrasiyi geliştirebilmek için iyi bir deneyim kazanma fırsatı olabilir Ankaralıların bu sorunla ilgilenmesi.

Görünüm böyle...

MÜCADELE BOŞA GİTMİYOR

Ankara'nın simge yapılarından İstasyon binasının Medipol'a özel üniversite alanı verilmesinin iptali, şehrin son nefes borularından biri olarak kala İmrahor Vadisi'nin "millet bahçesi" olarak düzenlenmesinin iptali, mücadelenin boşa gitmediğini gösteriyor.

Ankara için her zaman esin kaynağı olan ODTÜ öğrencileri, rektörlüğün tüm engellemelerine karşın mezuniyeti bu yıl da Devrim Stadyumu'nda kutlayarak

mücadelenin gücünü gösterdiler.

Bir diğer olumlu haber de, Dikmen Vadisi ile ilgili. Dikmen Vadisindeki imar planı değişiklikleri ŞPO'nun açtığı davalarla iptal edilip engellendi, fakat spekülasyon rant oyunu sürüyor.

Her zaman mücadelenin içinde olan LGBTİ+ bireyler, bütün tehditlere ve polis şiddetine rağmen, Ankara'da Onur Yürüyüşü'nü gerçekleştirdiler.

Görüldüğü gibi direniş ve mücadele tüm alanlarda devam ediyor.

Olup bitenler, toplumdaki sıkışmışlığı, çaresizliği ve en zor durumdakileri daha da zorlayan yoksullaşmaya karşı direnişlerin gücünü ve ancak polis gücü ile durdurulan bir mutsuzluğu gösteriyor. Ama mücadele hep var.

DÖRT DÖRTLÜK ANKARA! HER ŞEY YOLUNDA!

Mehmet Onur Yılmaz

Sanal alemde, Twitter’da, Belediye hesaplarından bize anlatılan Ankara böyle bir yer; her şey yolunda, herkesin keyfi yerinde! Gerçek dünyadaki Ankara’da ise işler hiç yolunda değil. Ankara’da Gökçek dönemi boyunca, 25 yıl belediye yokmuşçasına yaşadıkten sonra Mansur Yavaş yönetiminin “değişim işleyiştir!” sloganını ciddiye alanlar, Ankara genelinde büyükşehir, ilçe belediyesi ayrımı yapmaksızın değişim talep etmekte, değişimi görmek istemekte ısrarcı! Ama değişmek, kendi olmaktan vazgeçmek kolay iş değil! Kurumsal alışkanlıkların değişmesi, demokratik kültürün, katılımcılığın, şeffaflığın gerçek anlamda hayata geçmesi dünyayı yerinden oynatmaktan zor! Aşağıdaki dört örnekten göreceğiniz üzere katılımcılık, şeffaflık Büyükşehirinden, Çankayasına Ankara’da hâlâ ‘boş işler’den sayılıyor! Adı geçmeyen ilçe belediyeleri gücenmesin, Ankara’da pek çok şey aynı tas aynı hamam devam ediyor!

Bu değişir mi, kolay görünmüyor ama zaten bizim Ankara’da hiç kolayla işimiz olmadı! Değişim için samimiyetle elimizden geleni yapmaya devam edeceğiz! Ama kaybedilen onca zaman, yitip giden kaynaklar, kentten değişime akması gereken enerjisinin bozuk para gibi harcanması, bozulan moraller, gülmeyen yüzler; gitti giden gitti gider!

1-ESAT SEMT HALİNDEN YÜKSELEN KÖTÜ KOKULAR!

Esat Semt Hali ve Çarşısının hayalini kurduğumuz yeşil ve katılımcı dönüşüm ile ilgili Nisan ayında başlayan girişimlerimizi ‘önsöz’ mahiyetinde bir yazı ile üç ay önce aktarmıştık. Bu yazı sonrası, binanın yıkımından vazgeçilip yenilenmesine karar verilmesinin verdiği moral ve enerji ile Esatlılarla, Ankara için düşünen, yazan çizen insanlarla, girişimlerle toplanmaya, hayaller kurmaya başladık. Bu hayalin bazı detaylarını geçen sayımızda farklı uzmanların yazılarıyla sizlerle paylaştık. Bu arada Esat Semt Hali önüne açtığımız anket standı ve çevrimiçi anket kanalıyla 800’ün üzerinde Esatlıların görüşlerini tek tek kayıt altına aldık. Esat Semt Hali binasını daha bugünden kültür sanat etkinliklerine yavaş yavaş açmayı, mahalleliyi mekanla yeniden tanıştırmayı ve Semt Hali binasının yeni yaşamını birlikte hayal edecek etkinlikleri mekanda yapmayı da çok istedik ama Belediye tarafından söz verilmesine rağmen mekan aylardır semte kötü kokular yayan çöp ve inşaat artıklarından

temizlenmediği için bunu henüz yapamadık!

Mansur Yavaş, 3 sene önce seçildiği ilk günlerde yaptığı bir Belediye Meclisi konuşmasında Ankaralılara hitaben, kendi döneminde yönünü şaşırın, yanlış işlere bulaşan, yolsuzluk yapan olursa kendisini uyarmamızı istemiş, uyarımız halinde gereğini yapacağına söz vermişti! Sayın Mansur Yavaş, bu bir uyarıdır ve kanıtları ile ortadadır!

Tüm bunları yaparken bir yandan da Belediye bürokrasisi ile de mücadelemiz sürdü. Sizlere aktardığımız her şeyi ne bir eksik ne bir fazla, Ankara Büyükşehir Belediyesinin ilgili bürokratlarına da sözlü ve yazılı olarak aktardık. İlk aylarda yavaş da olsa yolunda giden işler ne yazık ki, Belediyenin Temmuz ayı başında paydaşı olduğu katılımcı süreçten bir anda el çekmesi ile allak bullak oldu. O andan itibaren Belediye içi bilmediğimiz, bilmek de istemediğimiz çarklar dönmeye başladı. Telefonlarımız, mesajlarımız yanıtız kaldı, iş kapalı kapılar ardına sürüldü. Belediyeden verilen sözlerle çıktığımız katılımcılık programının bir yanı eksik de olsa sürdü ama moralimiz artık eskisi kadar yüksek değil.

Bahsettiğimiz çarklar aşağıda da detaylarını

vereceğimiz üzere ne yazık ki sadece bürokratik çarklar değil. Nisan ayından bu yana yürüttüğümüz görüşmelerde Belediye tarafından mimari proje ekibi olarak tanıştırılan ve Belediyede katıldığımız toplantılara bu sıfatla katılan mimari proje firmasının belediye ile bu konuda resmi bir sözleşmesi olmadığını ve bu işi gayri resmi olarak yaptıklarını öğrendiğimizde buna itiraz ettik. Esat Semt Hali binasının yeniden işlevlendirilmesi işinin projelendirme dahil tüm aşamalarının katılımcılıkla, tam şeffaflıkla ve hesap verilebilir şekilde yürütülmesinin gereğine ve önemine işaret ettik. Bu ısrarımızı sözlü olarak dile getirdiğimiz gibi resmi yazı ile de kayda aldık. Ama kurumlar için değişim ya da kendin olma alışkanlığını kırmak o kadar kolay değil!

Tüm bunların ardından Fen İşleri Daire Başkanlığınca Esat Semt Halinin Tadilat Projesi işi için aylar sonra (27 Temmuz 2022’de) bir ihale düzenlendi. İhale 4734 Sayılı Yasanın 21F bendine göre **İLANSIZ ve PAZARLIK USULU İLE** düzenlendi. İhaleye teklif vermesi için Belediye tarafından

GÜNCEL

'seçilen' 4(dört) firmaya 'davet' gönderildi ve ihale bu 4(dört) firma arasında gerçekleşti. Bu firmalar ve 27 Temmuz 2022'de verdikleri ilk tekliflerin tutarları şöyle:

Hayalgücü Tasarım	708.000 TL
CBN Mimarlık	672.000 TL
İkikerebir Mimarlık	664.000 TL
SCRA Mimarlık	690.000 TL

İlk tekliflerden de anlaşılacağı üzere işi en düşük teklifi veren İkikerebir Mimarlık almış olmalı. Garip olan ise bu firmanın Nisan ayından bu yana işle ilgili çalışmalarını sürdüren firma olması. Hatta Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 29 Haziran'da (ihaleden bir ay önce) düzenlediği 110 Proje Tanıtım Toplantısında Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mansur Yavaş'ın önünde durduğu ekranda bu firma tarafından yapılmış Esat Semt Hali Yenileme Projesinin görseli paylaşıldı. Nisan ayından bu yana gayri resmi olarak yürütülen, 29 Haziran'da kamuya açık görseli paylaşılan projenin ihalesi çok sonra, 27 Temmuz'da yapıldı ve aylardır gayri resmi olarak bu işi yürüten firma bu ihalede en düşük teklifi verdi ve işi aldı. Quelle surprise!

Katılımcılık, Şeffaflık Ne Değildir?

Esat Semt Hali ve Çarşısının Yeşil ve

Katılımcı dönüşümünün mevcut yapıyı çevrenin yıkmadan yenilenmesi için örnek bir çalışma olmasını çok istedik ama bu iş hızla, katılımcılık ve şeffaflık ne değildir, nasıl olmamalı konulu ders niteliğinde kötü bir örneğe dönüşüyor. Bürokratik dalavere, belediye koridorlarında ihale kovalamacasına indirgenen mimarlık, ihaleye fesat, ... ne ararsan var!

Mansur Yavaş, 3 sene önce seçildiği ilk günlerde yaptığı bir Belediye Meclisi konuşmasında Ankaralılara hitaben, kendi döneminde yönünü şaşırın, yanlış işlere bulaşın, yolsuzluk yapan olursa kendisini uyardığımızı istemiş, uyarımız halinde gereğini yapacağına söz vermişti!

Sayın Mansur Yavaş, bu bir uyarıdır ve kanıtları ile ortadadır!

Hâlâ Umut Var (mı?)

Peki tüm bunlardan sonra Esat Semt Hali ve Çarşısının yeşil ve katılımcı dönüşümü için hâlâ umut var mı, sorusu açık ki artık çok naif kalıyor. Belediyenin, madem öyle diyerek, yarın her şeyden vazgeçip, binayı yıkmaya girişmeyeceğini ya da işi yıllarca sürüncemede bırakıp mahalleyi cezalandırmayacağını kimse söyleyemez! Ama durum çok iç açıcı gözükme de hiçbir şey için geç olmadığını ve bu sürecin her anlamda örnek olabilecek bir sürece evrilmesinin, katılımcı, şeffaf ve

hesap verebilir bir yola girmesinin halen mümkün olduğunu düşünüyoruz.

Baştan bu yana söylediğimiz gibi sürecin her aşamasının katılımcı olması gerektiğine samimiyetle ve hâlâ inanıyoruz! Eğer ABB de bu işin bir ucundan tutarsa ve davet ederse binanın da sürecin de temizliğini birlikte yapmaya gönüllü yüzlerce Esatlı gibi biz de hazırız ve bekliyoruz!

Esat Semt Halinden yükselen kötü kokuları gidermek için, örneğin, Semt halinin çöp ve inşaat artıklarıyla dolu, semte pis kokular yayan mekanlarının temizlenmesi ile başlanabilir. Sürece dair yapılacak temizliğin ilk ayağı neden bu olmasın!? Popüler tabirle, 'çok manidar' olur! Baştan bu yana söylediğimiz gibi sürecin her aşamasının katılımcı olması gerektiğine samimiyetle ve hâlâ inanıyoruz! Eğer ABB de bu işin bir ucundan tutarsa ve davet ederse binanın da sürecin de temizliğini birlikte yapmaya gönüllü yüzlerce Esatlı gibi biz de hazırız ve bekliyoruz!

2-ABB'NİN ODTÜ RANT YOLU İÇİN ANLAMSIZ ISRARI!

Ankara gündemimizde önemli bir yer tutan bir başlık da ODTÜ Rant Yolu! ODTÜ Kampüsünün tümünü kapsayan, özel çevre koruma alanı ve özel orman olarak tescilli alanı ikiye bölecek yol projesi de, yola karşı mücadelenin geçmişi de Gökçek dönemine dayanıyor. Yola dair ilk inşaat girişimi 2013'te gerçekleşti! ODTÜ ormanına yönelik ikinci girişim ise 2017 yılında ODTÜ'nün atanmış Rektörü Verşan Kök ve dönemin ABB başkanı İ. Melih Gökçek arasında imzalanan protokol ile başladı. Bir gecede, ODTÜ Ormanında yapılan ağaç katliamı kamuoyunda büyük yankı uyandırdı. Melih Gökçek, Eylül 2017'de yaşanan bu ağaç katliamının ardından kamuoyundan yükselen tepkiler, eylemler ve açılan davalar sonucu yol projesine devam edemedi ve bir süre sonra da görevden alındığı için yol çalışması sahipsiz kaldı ve tümten durdu.

"Mansur Yavaş Elini ODTÜ Ormanından Çek!"

Gökçek dönemini takip eden ilk hareketlilik 2019'da Mansur Yavaş'ın göreve gelmesiyle yaşandı! Mansur Yavaş yönetimi göreve geldikten sadece 4 ay sonra, Temmuz 2019'da ODTÜ Ormanını ikiye bölen Rant

Yolu projesinin yürütmesini durduran mahkeme kararına itiraz ederek Melih Gökçek'in projesine devam etme kararlılığını ortaya koydu ve Ankara kamuoyunu şaşırttı. Bu dönemde yol "Bilkent-İncek Bulvarı Çevre Yolu Bağlantısı" adı ile tekrar gündeme geldi. Fen İşleri Daire Başkanlığınca Ağustos 2021'de düzenlenen ihaleyle konu tekrar ODTÜ'lülerin ve duyarlı Ankara kamuoyunun gündemine geldi. Geçtiğimiz aylarda ise iş makinelerinin ODTÜ Kampüsüne girerek yol çalışmalarına başlaması ODTÜ öğrencilerinin başını çektiği direnişin tekrar başlamasına sebep oldu. ODTÜ öğrencileri, ODTÜ Mezunları Derneği ve ODTÜ çalışanları önce yol inşaatı alanında nöbet çadırları kurarak iş makinelerinin kampüs alanında çalışma yapmasını engelledi. Bunu takiben ODTÜ'lüler,15 Ağustos'ta Ankara Büyükşehir Belediyesi önünde yapılan basın açıklaması ile itirazlarını kampüs dışına taşıdılar. Rektörlüğün tüm engelleme çabalarına rağmen öğrencilerce ODTÜ Devrim Stadyumunda düzenlenen efsane mezuniyet törenine bu yıl damga vuran pankart, hiç şüphe yok ki "Mansur Yavaş Elini ODTÜ Ormanından Çek!" yazan pankart oldu! İki hafta önce ise ODTÜ'lüler ABB önünde açtıkları stant ile Belediyeyi ziyaret eden Ankaralıları rant yolu projesi ile ilgili bilgilendirdiler. Bugünlerde Ankara sokakları rant yoluna ilişkin yazılamalarla dolu!

ABB'DEN YÜKSELEN GARİP SESLER!

Tüm bunlar olurken Belediye tarafından anlamsız ve manipülatif sesler yükseliyordu. ODTÜ arazisine giren iş makinelerini kovalayan öğrencileri yalancılıkla suçlayan ABB, önce yol inşaatı yapılan arazinin ODTÜ olmadığını iddia etti! Oranın ODTÜ kampüsü olduğu ortaya çıkınca bu sefer de bahsedilen iş makinelerinin Belediyeye ait olmadığı öne sürüldü. ABB logolu kamyon ve kepçelerin ABB'den ihale alan firmaya ait olduğunun da ortaya çıkması uzun sürmedi. "Rant Yoluna Hayır!" diyen ODTÜ öğrencilerini bire bir hedef alan ve itibarsızlaştırmaya yönelik paylaşımlar ise en çirkiniydi!

ABB'NİN MEDYA CAMBAZLIKLARI

Tüm bunlar yetmezmiş gibi ABB tarafından ODTÜ öğrencilerini ve rant yoluna itiraz

GÜNCEL

edenleri hedef alan eş zamanlı bir 'iletişim savaşı' yürütüldü. Tüm olanlar içinde belki de en kötüsü bir süredir giderek sık rastladığımız bu olgunun iyiden iyiye su yüzüne çıkması oldu! Siyasilerin, siyasi rakipleri ile giriştikleri 'iletişim savaşları' yeni değildir. Bir siyasetçi kendi söyleminin öne çıkması ya da siyasi rakibinin kendi hakkındaki söyleminin etkisini sönmülemek için iletişim danışmanları tarafından iletişim biliminin araçları kullanılarak açıklamalar-bültenler hazırlanır. Bıçak sırtı bir dengede etik sorunları potansiyel olarak barındıran bu işte, kantarın topuzunu kaçırdığınızda iletişimde manipülasyonun büyük ustası Goebbels'in Büyük Yalanlar kitabının sayfalarına kadar savrulup karışıp gitme riski vardır. Bunu siyasi rakiplerinize yaptığınızda bile etik sorun potansiyeli bu kadar yüksekken fikrini beyan eden sıradan yurttaşlara karşı kullanılması kendi başına ağır bir etik sorundur ve Ankara'da biz bunu giderek daha derin bir şekilde yaşıyoruz!

Son yapılanlara bakıldığında Ankara Büyükşehir Belediyesi ODTÜ öğrencilerini, ODTÜ Rant Yoluna Hayır diyenleri, 'itirazlarını dile getiren Ankaralı hemşeriler' ya da Mansur Yavaş'ın dilinden düşürmediği 'gençler' ya da 'üniversite öğrencileri' olarak değil 'siyasi rakip' olarak görmekte ve ona göre muamele etmektedir.

ABB ODTÜ'LÜLERİ SİYASİ RAKİP OLARAK GÖRÜYOR!

Son yapılanlara bakıldığında Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin ODTÜ öğrencilerini, ODTÜ Rant Yoluna Hayır diyenleri, 'itirazlarını dile getiren Ankaralı hemşeriler' ya da Mansur Yavaş'ın dilinden düşürmediği 'gençler' ya da 'üniversite öğrencileri' olarak değil 'siyasi rakip' olarak gördüğünü ve ona göre muamele ettiğini söylemek abartı olmayacaktır. 15

Ağustos'ta kanıtlarıyla, tam da böyle oldu! 15 Ağustos'ta ODTÜ'lüler kalabalık bir ekip olarak belediye önünde #RantYolunaHayır demek için buluştu. ABB ise durumun ciddiyetini kavrayıp tutumunu değiştirmek yerine ODTÜ'lülerin eylemini iletişim cambazlıklarıyla görünmez kılmaya odaklandı. İlk cambazlık, ODTÜ'lüler Belediye önünde eylem için toplandıkları saatlerde belediyenin kendi 'yandaş basınına' "Ankara'nın Rant Merkezi TOGO kuleleri için yıkım ihalesine çıkılıyor" başlıklı haberi yaptırmasıydı. Birçok 'muhalif' mecrta bu habere tam anlamıyla atladı! Bu haber ODTÜ'lülerin belediye önündeki basın açıklamasını haber yapmamak için bulunmaz bir fırsat oldu. Örneğin, Birgün ve Cumhuriyet Gazeteleri Twitter hesaplarında gün boyunca TOGO kuleleri haberini tekrar tekrar geçerken ODTÜ'lülerin basın açıklamasına ise gün boyunca bir kere bile yer vermediler ve eylemi tümünden görmezden geldiler.

İkinci olarak, ODTÜ'lüleri belediye önünde, aylardır görüşmek istedikleri ama randevu alamadıkları belediye yönetiminin genel sekreter yardımcısının elinde çiçeklerle ve "28 yıl sonra belediyemize hoşgeldiniz" gibi absürt bir pankart ile karşılaşması, ODTÜ'lülerin basın açıklamasına girmek istemesi açık bir provokasyondur. ODTÜ'lüler bu tuzağa düşmedi, durumu büyük bir olgunlukla karşılayıp kendisini ve pankartı sloganlarla uzaklaştırdı. Belediye önündeki basın açıklamasından itiş kakış haberleri bekleyenler de bundan mahrum kalmış oldu.

İletişim yapıcı temelde sorun çözmek için önemli ve gerekli ama bu örnekler gösteriyor ki Büyükşehir Belediyesi bürokrasisi iletişim kurmaktan çok iletişim cambazlıklarıyla ilgili. Bu tarz çok üzücü ve Büyükşehir Belediyesindeki 'Gökçekleşme'nin hızla kontrolden çıktığını gösteriyor. Bu durumun gösterdiği diğer bir gerçek ise Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin bu tür iletişim cambazlıklarına sığınacak kadar çaresiz olduğu! ABB, ODTÜ Kampüsünden geçirmek istediği yola karşı öne sürülen savların hiçbirine anlamlı ve bilgisel temelli yanıtlar üretmiyor. Bu çaresizlikle Gökçek döneminden gelen

kurumsal alışkanlıklar hızla değişim iddiasının önüne geçiyor, ODTÜ'lüler, muhatap alınacağına hedef alınıyor.

Bu durumun gösterdiği diğer bir gerçek ise Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin bu tür iletişim cambazlıklarına sığınacak kadar çaresiz olduğu! ABB, ODTÜ Kampüsünden geçirmek istediği yola karşı öne sürülen savların hiçbirine anlamlı ve bilgisel temelli yanıtlar üretmiyor. Bu çaresizlikle Gökçek döneminden gelen kurumsal alışkanlıklar hızla değişim iddiasının önüne geçiyor, ODTÜ'lüler, muhatap alınacağına hedef alınıyor.

Tarihten biliyoruz ki Ankara'yı yönetmeye talip olan kişi ODTÜ öğrencisi ile karşı karşıya geliyorsa orada sorunu ODTÜ'de aramak boşunadır! Çünkü, sevgili Akın Ataz'un Solfasol.tv'de yayımladığımız "ODTÜ Öğrenci Hareketi Neden Parlar Her Daim?" başlıklı yazısında belirttiği gibi "ODTÜ öğrencisi, devrim için de, işçi sınıfı için de, kadın hareketi için de doğa ve kavaklar veya gözlemlendiği kuşlar için de ya da LGBTİ+ hareketi için de, hiç ayırım yapmadan, inandırıcı ve içten bir özveriyle davranır. Ne olduğunu gördüğünüzde/ okuduğunuzda, bunun hiçbir bencil yanı olmadığını anlarsınız. Çünkü ODTÜ öğrencileri bunları çoğu kez, kendisine ve kendi bireysel çıkarlarına karşı yapar. Özverideki içtenlik inandırıcıdır ve apaçıktır. Hiç gölgesi yoktur."

Umarız ki, Ankara Büyükşehir Belediyesi yönetimi de bir an önce bu gerçekle yüzleşir ve ODTÜ öğrencilerini hedef değil dikkate alarak ODTÜ Rant Yolu Projesinden tümünden vazgeçtiğini ilan eder!

3-CHP'Lİ ÇANKAYA BELEDİYESİ, MALTEPE'DEKİ 19 MAYIS GENÇLİK MERKEZİNİ AKP İL BAŞKAN YARDIMCISININ VAKFINA SATTI!

Çankaya Belediyesi tarafından eski Maltepe Pazarı alanına inşa edilen, uzun zamandır reklamı yapılan ve bu yıl açılması beklenen 19 Mayıs Gençlik Merkezi ve yeşil alanı sessiz sedasız Ankara Bilim Üniversitesi'ne satıldı! Üniversite, Gençlik Merkezi inşaatı

girişine "Ankara Bilim Üniversitesi Çok Yakında Burada" ilanları astı.

Ankara Bilim Üniversitesi, AKP Ankara İl Başkan Yardımcısı da olan Cemalettin Kömürçü'nün başkanı olduğu Verimlilik Vakfı'na ait. 2020'de kurulan Üniversitenin merkezi Yenimahalle'de bulunuyor. Üniversitenin web sitesinde Maltepe Kampüsü olarak 19 Mayıs Gençlik Merkezi'nin bulunduğu alan gösterilmiş bile.

MUHAMMEN BEDEL SADECE 87 MİLYON TL

Edindiğimiz bilgiye göre, 19 Mayıs Gençlik Merkezi olarak ilan edilen ve tamamlanma aşamasında olan tesisin yer aldığı 22 dönümlük arazi 12 Mayıs 2022'de 87

GÜNCEL

milyon TL muhammen bedelle satışa çıkarıldı ve Ankara Bilim Üniversitesine satıldı. Satış için ilk karar 5 Nisan 2022'de alındı. 19 Mayıs Gençlik Merkezi alanındaki "kamu hizmetine tahsis" şerhi 5 Nisan 2022'de Çankaya Belediye Meclisinin oy çokluğu ile aldığı kararla kaldırıldı! Bu karar ilerleyen dönemde arazinin ticaret, konut vb. kullanımı ve ranta açılması yönünde uygulamaların da önünü açtı.

İhaleye kaç isteklinin teklif verdiği ve kent merkezindeki arazinin tam satış fiyatının ne kadar olduğu henüz bilinmiyor. Görüştüğümüz emlak değerlendirme uzmanları ilan edilen muhammen bedelin kent merkezindeki arazinin gerçek değerinin çok çok altında olduğunu belirtiyorlar.

19 Mayıs Gençlik Merkezi'nin bulunduğu arazi Jansen Planına göre Kızılay - Anıttepe aksındaki yeşil aksın tam ortasında yer alıyor.

19 Mayıs Gençlik Merkezi olarak ilan edilen ve tamamlanma aşamasında olan tesisin yer aldığı 22 dönümlük arazi 12 Mayıs 2022'de 87 milyon TL muhammen bedelle satışa çıkarıldı ve Ankara Bilim Üniversitesine satıldı.

T.C. ÇANKAYA BELEDİYE MECLİSİ		Karar Tarihi: 05.04.2022
MECLİS KARARI		Karar Numarası: 2022-001
<p>KONU : İpeçir Mektep Mahallesi imarı 5583 ada 4-4 parseli, 4,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,28,33,54,71,73,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89,90,91, 92,93,94,95,96,97,98,99,100 no.lu bağımız bölümlerin tapu kayıtları üzerinde bulunan "Kamu Hizmetine Tahsis" şerhinin kaldırılması ilgin.</p> <p>Konu üzerinde yapılan görüşmelerde; Meclis Başkan Vekili Özgür Erdem (NCESK), konunun bağliolu mecliste görüşülerek karara bağlanması önerdi. Öneri oybirliğiyle kabul edildi.</p>		
<p>TEKLİF : Emlak ve İstimlak Müdürlüğü'nün 30.03.2022 tarih ve 356208 sayılı Başkanlık Olur'u teklifi;</p> <p>İpeçir Mektep Mahallesi Şehit Gönec Caddesi No:5 adresine triabil eden imarı 5583 ada 44 parsel üzerinde bulunan Mektep Mahallesi Aliyeşli Mektebindeki 4,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,28, 33,54,71,73,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89,90,91,92,93,94,95,96,97,98,99,100 no.lu bağımız bölümlerin oluğu toplam 43 adet bağımız bölün Belediye mülkiyetinde olup, Belediye Meclisinin 10.05.2013 tarih ve 304 sayılı karar ile, söz konusu bağımız bölünler Kamu hizmetine tahsis edilerek, tapu kayıtları üzerinde "Kamu Hizmetine Tahsis" şerhi konulmuştur.</p> <p>Belediyemiz Meclisinin 07.01.2016 tarih ve 36 sayılı kararı ile, söz konusu bağımız bölümlerin 2886 sayılı yasa hükümleri doğrultusunda serbestçe karere verildiğinden, tapu kayıtları üzerinde bulunan "Kamu Hizmetine Tahsis" şerhinin kaldırılması gerekmektedir.</p> <p>Makamınıza da uygun görüşteğimi taahhüt ederim;</p> <p>İpeçir Mektep Mahallesi imarı 5583 ada 44 parseli, 4,6,7,8,9,10,11,12,13, 14,15,28, 33,54,71,73,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89,90,91,92,93,94,95,96,97,98,99,100 no.lu bağımız bölümlerin tapu kayıtları üzerinde bulunan "Kamu Hizmetine Tahsis" şerhinin kaldırılması hususunda bir karar alınmak üzere yazışmalar Belediye Meclisi'ne havalesini OLURlarına arz ederim.</p>		
<p>KARAR : Belediye Meclisinin Nisan dönemi 05.04.2022 tarihli birleşiminde; teklifin teklif karar şeklinde kabul edilerek, İpeçir Mektep Mahallesi imarı 5583 ada44parseli,4,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,28,33,54,71,73,74,75,76,77,78,79,80,81,82,83,84,85,86,87,88,89,90,91,92,93,94,95,96,97,98,99,100 no.lu bağımız bölümlerin tapu kayıtları üzerinde bulunan "Kamu Hizmetine Tahsis" şerhinin kaldırılması hususunda ayırım kabulüne, Meclise katılarak oyçokluğuyla karar verildi.</p>		

4-ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NDEN BİR GARİP ANKET ve 100. YIL ÇARŞISI MUAMMASI

Önce yıkılacaktı; açılan davalar, yapılan haberler ve tepkiler sonrasında yıkımdan vazgeçilip mimari fikir projesi yarışması açıldı. Yarışma sonuçları ilan edildiği günlerde ani bir kararla 'burası meydan mı olsun, bina mı kalsın' gibi anlamsız bir ikilem üzerine kurulu yarım yamalak bir anket yayımlandı, güya halka soruldu! Şimdi ne olacağı belli değil! Evet, konumuz yine, yeniden 100. Yıl Çarşısı ve Kültür Merkezi!

Ulus Meydanında bulunan 100. Yıl Çarşısı ve Kültür Merkezi kentin yapıları çevresi üzerine çalışan pek çok uzmanın, mimarın, şehircinin Büyükşehir Belediyesinin işleriyle ilgili yaşadığı hayal kırıklığının anıtı olacak gibi... Kritik konularda hiçbir uzmanın görüşlerinin dikkate alınmadığı 25 yıllık Gökçek dönemi ardından bir şeylerin değişmekte olduğu umudunu yerle bir eden süreç yine tıkandı! Bina yıkılacak mı, yarışma sonuçlarına saygı gösterilecek mi, belli değil! Konuyla ilgili yetkinreport.com'a yazan Ali Cengizkan'ın sözlerine kulak verelim:

"Ulus 100. Yıl Çarşısı Yıkılmamalı! Bu söz yalnızca benim değil: 18 Mayıs 2022 tarihinde sona eren "Ulus Yüzüncü Yıl Çarşısı ve Çevresi Fikir Projesi Yarışması"na büyük emeklerle katılan 64 mimarlık grubunun 54'ünün net yanıtıdır bu: "Söz konusu yapı ve çevre, tarihsel, inşai ve mimari ömrünü tamamlamadı; ufak dokunuşlarla mimarlığın güncel isteklerine yanıt verebilir; bölge, mimarlık ve planlama açısından Cumhuriyet tarihine saygı gösterir niteliğini tekrar kazanabilir. Böylelikle 'yeniden işlevlendirme' başlığı altında tüm dünyaya, kentlerimizi ve yerel belleği korumak, sürdürülebilir çevre geliştirmek konularında hiç de eksikli olmadığımız kanıtlanabilir."

Bu net görüşleri bile es geçen ve yarışmaya katılan 64 mimari ekibin (en az 500 uzmanın) haftalarca emeğini, çalışmasını katılımdan saymayan Ankara Büyükşehir Belediyesi, fikir yarışması sonuçları ilan edildikten birkaç hafta sonra Başkent Mobil uygulaması üzerinden bir anket yayımladı. Ulus 100. Yıl Çarşısı için düzenlenen yenileme için fikir projelerini tümüyle es geçen, doğrudan yıkımı ve meydan düzenlemesini işaret eden bu anket mimarlık ve şehircilik örgütlerinin tepkisini çekti. Ankaralıların 'söz hakkı' kullanmaya davet edildiği ankette sadece yıkım alternatifi ve belediyenin binanın yerine yapmak istediği meydan düzenlemesi anlatılıyor. Yenileme ve yeniden işlevlendirme fikrinden ise hiç bahsedilmiyor. Bu haliyle Gökçek referandumlarını anımsatan anketin başlığı "Ulus için Söz Hakkı Ankara'da"

Söz konusu anketin sonuçları da beklendiği ve yönlendirildiği şekilde yıkım seçeneğinden yana çıktı. Sonuçların ilan edilmesi ardından Türkiye'de faaliyet gösteren 8 şehircilik ve mimarlık örgütü Ankara Büyükşehir Belediyesinin bu tavrını protesto eden ve belediyeyi yarışma

sonuçlarına saygı duymaya çağırarak bir bildiri yayımladılar. Belediye eşine az rastlanır bir başarı gösterdi ve Türkiye'de aktif, adı geçen tüm mimarlık ve şehircilik örgütlerini aynı anda karşısına almayı başardı! Belediyenin ilgili bürokratları ise sessizliklerini koruyor.

Ulus Meydanında bulunan 100. Yıl Çarşısı ve Kültür Merkezi kentin yapıları çevresi üzerine çalışan pek çok uzmanın, mimarın, şehircinin Büyükşehir Belediyesinin işleriyle ilgili yaşadığı hayal kırıklığının anıtı olacak gibi...

Şimdi ne olacağı belli değil! Büyükşehir Belediyesi yıkımı için iki kere ihale düzenlediği 100. Yıl Çarşısı ve Kültür Merkezini yıkmaktan bir kere daha vaz geçecek mi, yarışma sonuçlarını temel alan bir katılım sürecine dönüşecek mi, tüm bunları yakında göreceğiz!

ULUS

100. Yıl Çarşısı ve Yakın Çevresi Fikir Projesi Yarışması

SONUÇLARI AÇIKLANDI

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen 100. Yıl Çarşısı ve Yakın Çevresi Fikir Projesi Yarışması kolokiyumu, Türk Serbest Mimarlar Derneği Mimarlık Merkezi'nde gerçekleştirilecektir.

Yarışma projelerinin yer aldığı sergi, 10.00 ve 18.00 saatleri arasında 09.06.2022 tarihine kadar ziyaretçilere açık olacaktır.

Kolokiyum Tarihi: 04.06.2022
Saat: 13.00
Adres: TSMD Mimarlık Merkezi - Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km 2123 Sok. No:164 (Kentpark AVM Girişi)
Mustafa Kemal Mah. Çankaya-Ankara

T.C. ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ | Mansur Yarışma | Yarışmayla Ankara

GÜNCEL

Fotoğraf: <https://granfondobaskent.com>

“Granfondo amatör sporcular için tasarlanmış bir yol bisiklet yarışı türüdür”*

Türkiye’de lisanslı sporcular için her yıl çeşitli bisiklet yarışları düzenlenirken Granfondo yarışları 2015 yılında düzenlenmeye başlanmıştır. İstanbul, Çeşme, Antalya, Marmaris, Bursa gibi şehirlerde granfondo yarışları gelenekselleşme yolunda ilerlerken 21 Ağustos 2022 Pazar günü saat 11:00’de Ankara’da ilk kez start aldı.

Kısa parkur 708M toplam tırmanış ile 43KM parkur uzunluğuna, uzun parkur ise 1165M toplam tırmanış ile 92KM parkur uzunluğuna sahipti. Paralimpik, engelli ve tandem kategorileri ile 700 üzerinde katılımcının yer aldığı Başkent Granfondo beklenenden çok daha keyifli ve sorunsuz geçti. Ankara dışından katılımcıların da olduğu yarışta kadın sporcuların erkek sporculara oranla azlığı ise maalesef dikkat çekiciydi.

Kısa parkur katılımcısı olduğum Başkent Granfondo belirlenen güzergahlarda yolların tamamen trafiğe kapatılması ile Ankaralıların ahının alındığı bir yarış oldu. Kepekli Yokuşunu bisikletle tırmananlar bilir ama bilmeyenlere özetlemek isterim. Yolun en sağında yavaş yavaş bisikletinizle tırmanırken genellikle araçlar tarafından sıkıştırılır, güvenlik şeridinin yolun pik yaptığı noktada yok olması ile yüreğiniz ağzınızda tırmanışınızı tamamlar ve “Bugünü de atlattık!” diyerek yolunuza devam edersiniz. Ankara trafiğinde bisiklete binmenin bir özeti olan bu sözü söylemeden, Ankara’da ilk kez, korkusuzca ve özgürce bisikletlilerle yollarda olmak ve inişlerde fren yapmadan

saatte 70-80km hıza ulaşmak katılımcıların yaşadığı müthiş bir deneyimdi.

Yarış boyunca üst seviyede alınan güvenlik önlemleri ve polisin sabırlı tavrı ise şaşırtıcıydı. ALES gününe denk gelmesi nedeniyle saat 8:00’de başlaması planlanan yarış 11:00’de start alarak tahammül edilmesi zor, güneşli bir günde gerçekleşti. Geriden gelen bir yarışçı olarak 19,5 km’de bulunan 1.CP (Check Point/Kontrol Noktası/ikmal Noktası) ye geldiğimde “Su kalmadı.” sözünü duymak moral bozsa da organizasyona sinirlenenler yanında sıcakta susuz kalan bisikletçilerin yardımına koşan villa çalışanları günün

kahramanlarıydı. İsteyeni hortumla ıslatıp serinlettiler, suyu bitene ise su ikram ettiler...

Anıttepe Spor Kompleksi önünden geçip tekrar aynı noktaya dönerek finish çizgisini gördüğümüz Başkent Granfondo Ankara’da bisiklet kültürünün oluşması adına önemli bir adım oldu diye düşünüyorum. Organizasyonun beyin takımında, hakem komitesinde ve katılımcılarda daha çok kadın sporcunun yer almasını diliyorum, Türkiye Bisiklet Federasyonu yarışlarına da örnek olacak organizasyon başarısı ve güvenlik düzeyi ile sorunsuz geçen bu yarışın devamını heyecanla bekliyorum.

* Kaynak: <https://granfondobaskent.com>

Fotoğraf: <https://granfondobaskent.com>

SÖYLEŞİ

Desire Çanta

Filiz Köse

Ankara'da el işi deri çanta tasarımının ve üretiminin 70 yıllık ustası "Desire Çanta" Atölyesinin sahibi, tasarımcısı ve üreticisi Abdullah Kelleci ile Kızılay Bayındır-2 Sokak No:37 adresindeki küçük atölyesinde;

makinaları, derileri, 200'ü aşkın kalıp ve eskiz çizimi arasında atölyenin kuruluşu, gelişimi ve kapanma noktasına gelişi ile ilgili sohbet etme fırsatım olduğu için mutluyum.

"Desire Çanta" ismini ilk defa deri tasarım seven arkadaşlarımla kullandığı piyasa dışı tasarım çantalarının adresini sorduğumda öğrendim. Ah! Keşke Abdullah Ustayı tanısan diyordlardı... Atölyesi Ankara'da diplomatik misyonda da çalışan bir çok yabancıların çantalarının tasarlandığı ve üretildiği yer olmuştur.

Filiz Köse: Muhteşem el işçiliğiniz olduğunu, ayrıca atölyenizin Ankara'da uzun yıllardır tasarım çanta seven yabancı ve Türk bir çok kadının hatta erkeğin uğrak yeri olduğunuzu biliyorum. Nerelesiniz? Ankara'ya ne zaman geldiniz? Ne zaman çanta tasarım ve üretimine başladınız? "Desire Çanta" yı ne zaman kurdunuz?

Abdullah Kelleci: Aslen Çankırıliyim. Ankara'ya 6 yaşında geldim. Başka zanaat deneyimlerim olsa da 14-15 yaşlarında çanta tasarımı ve üretimine başladım ve bu mesleği benimsedim.

Bayındır-2 Sokak'taki "Desire Çanta" atölyesini 40 sene önce kurdum. "Desire" ismini İstanbul'da alışveriş yaptığım sevdiğim gayrimüslim esnaf Esnaf İsaac Beyin önerisiyle kullandım. "Desire" uluslararası bir isim. Müşteri portföyüm de öyle. "Desire" Hem Türkçe de hem İngilizce de arzu, istek anlamına geliyor. Instagramda "Atelier-Desire" ismiyle bana ulaşabilirsiniz. Bayındır-2 Sokak'tan önce Mithat Paşa ve Yüksel Caddesi'nde atölyelerim vardı.

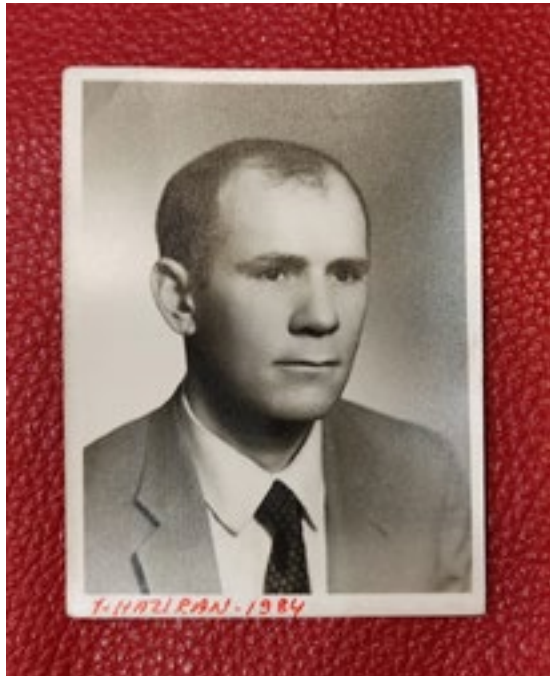
Hakiki deri çanta üretimi yaptığınızı biliyorum. Tasarımlarını siz mi yapıyorsunuz? Yoksa müşterinin getirdiği tasarımların kalıplarını çıkarıp mı üretim yapıyorsunuz?

Uzun yıllar kendi tasarımlarımı yaptım. Seri üretim de yaptım. Eski yıllarda atölyemde 10-12 kişiye kadar çalışanımdı. Artık tek başına kaldığım için seri üretim yapıp dışarıya pazarlama gibi imkanım yok. Ancak kendi tasarımımı örnek model olarak üretilip atölyede sergiliyorum. Müşterilerim tasarımımı beğeniyorlarsa tasarımı onlara özelleştirerek; yani görüşlerini alarak yeniden tasarlayıp üretiyorum.

Tasarımlarınızı nasıl geliştiriyorsunuz?

Elbette tasarım dergilerini takip ediyorum. Yanısıra, önceki yıllarda İtalya başta olmak üzere yabancı ve yerli fuarlara katılıyordum. Her sene gittiğimiz fuarlarda gördüğüm çanta modellerinden etkilenerek yeni modeller tasarlıyordum.

Ancak neredeyse 8 seneden beri yurtdışına gidemiyorum ve seri üretim yapamıyorum.

Bugüne kadar yapmış olduğunuz tasarımların kalıplar ve eskizlerini saklıyor musunuz?

Bugüne kadar yaptığım eskiz ve tüm kalıpları arşivleyerek saklıyorum. İsterseniz size de gösterebilirim.

(Hayrete düşüyoruz... Atölyenin bir odası adeta kalıp müzesi gibi... Numaralandırılmış duvara asılmış kalıp ve eskizlerle dolu. Bazı duvarlarda ise çanta resim ve fotoğrafları görüyoruz)

Örneğin bir müşterim 10 sene önce bana bu çantayı yapmıştınız yine yapar mısınız dediğinde kalıbı bulup yeniden üretebiliyorum.

(Elinde müşterisine 10 sene önce yaptığı eskimiş bir çanta yanında ise yeni renk ve derilerle yapılmış bir çanta gösteriyor. Müşterim o kadar memnun kalmış ki bana 10 sene önceki çantasını getirdi ve yenisini istedi diyor...)

Değerli üretken bir ustasınız. Hiç çırağınız oldu mu? Çıraklarınız arasında mesleği devam ettiren ve sizin gibi atölyesi olan özel üretim yapan bulunuyor mu?

Elbette çırağım oldu. Neredeyse 100'e yakın eleman yetiştirdim. Çıraklarım ayrılınca kimi konfeksiyon firmalarına girdi çalışıyor. Kimi benim gibi atölye açıp özel tasarım yaptı. İçlerinde devlet dairelerinde çalışanlar da var. Çıraklarımla iletişimim devam ediyor. Benim çıraklarım benden daha iyi ustalar. Bunu gururla söyleyebilirim.

Atölyenizde ne tür makinalar kullanıyorsunuz. Böyle bir atölyemiz olsa nelere ihtiyaç duyabiliriz?

Gördüğümüz gibi deri inceltme, dikiş ve klişe makinası elzem bir atölyede. Klişe makinası ısıtıcıdır sayesinde müşterilerimiz çantalarına logo isterse deri üzerine basabiliyoruz.

Kullandığımız deri ve aksesuarlar yerlidir. Ankara'da toptancıdan alıyoruz. Ancak pek çoğunun İstanbul'dan temin edildiğini biliyoruz. Nadiren yabancı menşeli aksesuar kullandığımız oluyor.

ANKARA

Meslek okullarının ve üniversitelerin moda/tasarım bölümlerinden size staj amaçlı gelen öğrenci oluyor mu?

Evet oluyor. Örneğin Gazi Üniversitesinden ve ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı bölümünden öğrenciler geldi. Üniversite de fırsat bulamadıkları el becerilerini burada öğreniyor ve geliştiriyorlar. Yanısıra geçenlerde Çankaya Belediyesinden bir hanım geldi ve kendi üretimleri için yöntem öğrendi. Tasarım alanında atölyeye gelen el becerisini geliştirmek isteyen herkese destek vermeye çalışıyorum.

Atölyenizi kapatacağınızı söylüyorsunuz. Neden böyle bir karar verdiniz?

Gördüğünüz gibi küçük atölyemdeki bu odalar benim çalışma alanım. Eskiden her bir masada iki kişi çalışıyordu. Artık tüm atölyeyi tek başına götürmeye çalışıyorum. Bugün gördüğünüz usta çok yetenekli bir genç. Daha önce yanımda çalıştı ve iyi yetiştirdi. Ancak ekonomik nedenlerle şu an bir devlet dairesinde çalışıyor. Ara sıra bana saatlik desteğe gelebiliyor.

Atölyedeki deri ve aksesuarları tüketmeye çalışıyorum. Bunlar bittikten sonra işimi sonlandırmayı düşünüyorum. Neden dersiniz hem yaşlandım hem de benim gibi küçük atölyelerin piyasası pek kalmadı. Eskiden Kızılayda benim gibi çalışan bir sürü küçük atölye vardı. Pek çoğu işi bıraktı ve bir kısmı AVM'lere yöneldi. Yani böyle bizim gibi ufak el becerileri olan meslek sahibi olan esnaf kesimi pek kalmadı. Bir ben kaldım yani. Bir yandan da işimi devredebilmek için girişimlerde bulunuyorum. Ancak görünen o ki atölyeyi devredeceğim kimse de bu işleri yapmak istemeyecek.

Bu işi tek başına yürütmek mümkün değil. Bir işin ucundan tutmak için işçiye de ihtiyaç var. Bizim işte diken, kesen ve yapıştırılan ayrı kişiler olmalı. Yani bir ekip işi bizimkisi.

Ben buraya gelip yarım gün çalışıyorum. Artık sürekli bir işim yok. Eskiden bu işler iyidi. Artık fabrikasyon ürünler revaçta. Büyük firmalar mağazalar bizden iş almıyor. Yurtdışından sentetik deri ürünler temin ediyor. Benim yaptığım işin maliyeti onlara yüksek geliyor. Diğer yandan benim çıkardığım ürünün bedeli şu an dışarıda oldukça pahalı. Hakiki deri bir çantayı sentetik çantayla bir tutmak olmaz.

Bana gelen müşteriler doğal deri çanta istiyor, sentetik istemiyorlar. Ayrıca, ben ürünümü kişiye özel yapıyorum. Müşterinin ihtiyacını dinliyorum. Çanta hangi büyüklükte olmalı, kaç kompartmanlı, hangi dokuda ve renkte deri malzeme ile çanta yapacağım müşteriyle belirliyorum. Müşteri aksesuarı da kendisi seçiyor. Yani birlikte tasarlıyoruz. Ben yıllarca bu sebeple tercih edildim.

Diğer yandan atölyeye hala müşteriler geliyor... (krem rengi çok hoş bir çanta gösteriyor... daha önce japon bir müşterisine yaptığını ve bunu eline alarak atölyeye getiren başka bir japon müşterinin geçenlerde ona gelerek aynısının başka rengini istediğini söylüyor...) Bir yandan da müşterilerimi kıramıyorum... İstesem de tam olarak dükkanı nasıl ne zaman kapatacağımı da bilemiyorum.

Eğer atölyeyi kapatırsanız bu makinalar ve kalıplara ne olacak?

Keşke yaptığım işi değerlendirebilecek birileri olsa. Bu atölyede araç gereç malzeme herşey var. Mesela üniversitelerin moda bölümlerine kalıp çıkarmasını öğretebilirim. Yaklaşık 30 yıldır Olgunlaşma Enstitüsüne üretim yapıyorum.

Malesef kalıplarımı bırakacağım kimse yok. Mecburen çöpe gidecekler. Üzülsem de elimden bir şey gelmiyor. Makinalarımı eski çıraklarım alabilir diye düşünüyorum.

Bu kalıplar çok değerli... Hem Ankara'nın zanaat ve tasarım tarihi açısından bilgi veriyor hem de nitelikli tasarım yapmak için büyük kolaylık. Eminim bu hazineyi değerlendirecek kuruluşları birlikte bulacağız.

Ve mümkün olsa sizden ders almak isteyecek bir çok tasarım sever olacaktır. Belki bu vesile ile ülkemizde sayıları bir elin parmağını geçmeyen zanaat ustalarının değerlendirileceği imkanları el ele yaratmak için ilgili kurum ve kuruluşlardan destek alabiliriz. Gençlere ve kendini yetiştirmek isteyen tüm vatandaşlarımızı teşvik edip zanaat öğrenmelerine vesile olabiliriz.

Posta Caddesi'nin Dört Meyhanesi*

Savaş Sönmez

Karıştırdığım pek çok anı kitabında Kürdün Meyhanesi ile Şükran Lokantası'nın yerleri tam olarak saptanamamış. “Posta Caddesi'ne girildiğinde soldaki ilk bina”, “Caddenin sol tarafı”, “Onun hemen yanı başında”, gibi tarifler var. Kimileri birinin, kimileri diğerinin önce geldiğini anımsıyorlar. 1950 öncesinde oralarda yaşadığım için nerede olduklarını hep merak ediyorum. 2019 başlarında caddeye ilişkin olarak yaptığım bir araştırma¹ bu merakımı gideriyor, meyhanelerin yerlerini tam olarak belirliyorum.

Atatürk Bulvarı'ndan Posta Caddesi'ne girişin solundaki Akbank'tan sonra soldaki ilk bina **5 kapı numaralı Kudret Han**. Kudret Han'ın 1928 doğumlu sahibi **Abbas Yüzbaşıoğlu** (Kişisel iletişim, 26 Şubat 2019) yaptığımız söyleşide, binanın sol girişinde bugün **Kars Tandir Ekmeği**'nin bulunduğu dükkânın (Fotoğraf #1) bir zamanların **Acemin Meyhanesi** de denilen ve ticari adı **Yeni Hayat Lokantası** olan, ressam Fahir Aksoy'un aynı adla kitap yazdığı (Aksoy, 2000) ünlü **Kürdün Meyhanesi** olduğunu doğruluyor. Aşağıda tekrar değineceğimiz üzere, Kudret Han'ın sağ girişinde **Ulus Simit Cafe-Fırın**'ın (Fotoğraf #2) terk etmesiyle bugün için boş olan dükkân da **Şükran Lokantası**. Abbas Yüzbaşıoğlu aynı görüşmemizde, o sırada Ankara'da çokça bulunan Macarlar tarafından 1926'da inşa edilen bu binayı babası Ali Rıza Yüzbaşıoğlu'nun, 1928'de 28 altına satın aldığı, satın alma öncesinde bu binada Cihan Palas'ın sahipleriyle birlikte kiracı olarak da oturduklarını söylüyor. Kürdün Meyhanesi, Feridun Büyükyıldız'ın saptamalarına göre 1944-1960 (Büyükyıldız, 2008, ss.117,118), Nuray Bayraktar'a göre ise 1944-1962 (Bayraktar, 2016, s. 71) arasında var olmuş. Ressam Fahir Aksoy, Turgut Zaim'in bazı meyhane tiplerini de resimlediği kitabının çeşitli sayfalarında (Aksoy, 2000), meyhanenin çoğunluğu sol eğilimli ve genellikle “edebiyatçı-ressam-gazeteci-tiyatrocu-yazar-müzişyen gibi müdavimlerini; Çetin Altan, Cüneyt Arcayürek, Şinasi Nahit Berker, Suat Derviş, Ceyhun Atuf Kansu, Ömer Üçüncü, Şakir Ziya Karacay, Cihat Burak, Orhan Veli, Bülent Akyol, İlhan Tarus, Mehmet Kemal, İlhan Berk, Nusret Hızır, Orhan Peker, Nurullah Ataç, Fikret Otyam, Suphi Taşhan, Fethi Giray, Sururi Taylan, Rasih Güran, Haşmet Akal, Cahit Akbay, Ziya Şav, Mübin Orhon, Hüseyin Şehsuvar, Zühtü Berkman, Montör Sabri, Mühendis Galip ve Kıvırcık Fuat” olarak sıralıyor.

Kürdün Meyhanesi

Bu isimlerin bir kısmı, Posta Caddesi'nin Sanayi Caddesi ile kesiştiği köşede yer alan, yine Yüzbaşıoğlu ailesinin sahibi olduğu Yüzbaşıoğlu Han'ın orta katındaki ünlü “Tercüme Bürosu”nda çalışıyorlar. Bunların yanı sıra ayın ilk günlerinde felekten gün çalan küçük memurlar, halktan kişiler ve solcuları izleyen sivil polisler de müşteriler arasındadır. Altan Öymen, Orhan Veli'nin çıkardığı Yaprak Dergisi'nin bazı işlerini meyhaneden ve hemen karşı sıradaki postaneden kiraladığı posta kutusundan yönettiğini hatırlıyor (Öymen, 2018b). Mehmet Kemal, meyhanenin Kafkas ya da Azerbaycan kökenli şaka sever sahibi **Mehmet Özdilli**'nin şiveli konuşmasından ötürü hem Kürdün Meyhanesi, hem de Acemin Yeri olarak adlandırıldığını yazıyor.

Abdestinde, namazında görünen garson “Kambur Hafız”ın müşteriler için veresiye defteri tuttuğunu ve takip ettiğini ekliyor (Kemal, 1996, ss.180-181). Diğer garson Mustafa ise “Tralambos” lakabını, Ankara'da yeni çalışmaya başlayan trolleybüslerden alıyor. Meyhanenin kapanma saati yaklaşırken, “Tralambos kalkıyor!” diye ünlemesi, hesapların ödenme zamanının geldiğine işaret ediyor (Anadol, 1998, s.77).

Şükran Lokantası'nın yeri, taradığım anı kitaplarında (Öymen, 2018b; Kemal, 1986 ve Özdenoğlu, 2000), “Yeni Hayat'ın yanı başı”, “Park Oteli geçince Posta Caddesi'nin sol kanadı”, “Acemin Yeri'nin 20-30 metre sonrası”, “Park Otelin hemen sonrası” olarak veriliyor. Kudret Han'ın maliki 1928 doğumlu **Abbas Yüzbaşıoğlu** (Kişisel iletişim, 26 Şubat 2019) Şükran Lokantası'nın,

Şükran Lokantası

* Bu yazı ilk olarak 12 Mart 2022'de *Sanattan Yansımalar* dergisinde yayımlanmıştır.

¹ Sönmez, S. “Bir Zamanlar Posta Caddesi”, *VEKAM Ankara Araştırmaları Dergisi*, cilt: 7, sayı: 1, Haziran 2019, ss. 257-281 Meraklının kolayca ulaşabileceği bu incelememde hayli geniş olan kaynakçayı, burada ayrıca sıralamıyorum.

ANKARA

hanın zemin girişinde görüşme tarihimiz itibariyle bir önceki kiracısı **Ulus Simit Cafe-Fırın**'dan boşaltılmış olan sağdaki daire olduğunu söylüyor. Böylece Şükran Lokantası'nın anılarda türlü biçimlerde tariflenen yerini, bina sahibinin belleğinden saptamış oluyorum. Başta Cahit Sıtkı Tarancı olmak üzere, Orhan Veli Kanık, Cahit Külebi, Necati Cumalı, Ahmet Muhip Dıranas, müsteciri [kiracısı] **Salih Çelebi** olan lokantanın müşterileri arasında yer alıyorlar (İmga, 2016, ss.400,401). Kumaşlı Terzi Güneş Usta (Kevork Güneş, Kişisel İletişim, 4 Şubat, 20 Şubat, 25 Mart 2019), Kürdün ve Palabıyık'ın meyhanelerine göre daha üst düzeyde olan Şükran Lokantası'na yazarların, sanatçıların, gazetecilerin yanı sıra adliyeden hakim ve savcılarının, avukatların, Tercüme Bürosu çalışanlarının, civardaki bankaların memurlarının geldiğini söylüyor. Şinasi Özdenoğlu, patron Salih beyin tezgâhta hiç konuşmadan oturup giren-çıkanı göz hapsinde tuttuğunu, aralarda tezgâhın altından çıkardığı kadehini gizlice yudumladığını, bir gün buluştukları Cahit Sıtkı'nın cebinden çıkardığı kağıda el yazısıyla yazılmış "Otuz beş Yaş" şiirini bu lokantada kendisine okuduğunu anlatıyor (Özdenoğlu, 2000, ss. 124,125). Altan Öymen de (2018b) Cahit Sıtkı'nın, lokantanın sokağa bakan camekânının dibindeki masaya erkenden gelip tek başına oturduğunu, bir yandan önündeki Türkçe ve Fransızca dergi ve gazetelere göz atarken, bir yandan da kadehi ve mezeleriyle meşgul olduğunu hatırlıyor.

Bugün altında **TAPİ Tavuk ve Piliç Restoranı** bulunduğu **23 numaralı Yusuf Hikmet Apartmanı**'nın altı bir zamanların ünlü **Palabıyığın Meyhanesi**. Turan Tanyer meyhanenin adını Arnavut asıllı sahibi **Aslan Baba**'nın heybetli bıyıklarından aldığını, şair Niyazi Akıncıoğlu ve yine Arnavut asıllı şair Celal Vardar'ın meyhanenin müdavimlerinden olduğunu yazıyor (Tanyer, 2016, s. 211). Bu meyhane, **Büyük Palabıyık** ya da **Rakılı Palabıyık** olarak da adlandırılıyor.

Posta Caddesi'nde bir Palabıyık daha var. O da karşı kaldırımda bugün **İNTİKOŞ AŞ**'nin bulunduğu yerdeki **Küçük Palabıyık** ya da **Şaraplı Palabıyık**. TAPİ adlı şimdiki mekânın sahibi 1954 doğumlu **Mahmut Yılmaz** (Kişisel iletişim, 26 Şubat 2019), Susam Sokak'ta Hallaç Mahmut Mescidi karşısında ve eski Avrupa Otel'i'nin altında 1943'ten beri açık olan Üçel Tavukçusu'nun da kendilerine ait olduğunu, çok küçük yaşlarından beri çalışmakta olduğu bu yöreyi iyi tanıdığını, 1997 yılında açtığı TAPİ'nin edinilmesinden önce bir süre boş beklediğini, daha öncesinde ise bir hırdavatçı tarafından kullanıldığını, meyhanenin, onun da öncesinde kapanmış olabileceğini anlatıyor.

Sahibi Abbas Yüzbaşıoğlu ile Kudret Han'ın önünde Kürdün Meyhanesi - Şükran Lokantası arasında, 26 Şubat 2019

Ahmet Soy Türk meyhanenin sahibinin Kemal, Yunus ve Yusuf adlı üç oğlundan en küçüğü olan Yusuf'un arkadaşı olduğunu, meyhanenin 1988 civarında kapandığını söylüyor (Kişisel iletişim, 1 Mart 2019). Karşıdaki aynı adlı meyhanenin yerini 1983'te satın alıp, 1985'te kendi işyerine çeviren 1966 doğumlu **Mehmet Ali Ohri** ise bu meyhanenin 1985'ten bir-iki yıl sonraki polise bir olayı takiben kapandığını anımsıyor (Kişisel iletişim, 11 Şubat, 25 Mart 2019). Akademisyen mimar Ersin Arısoy'un anılarından, ODTÜ öğrencisi olduğu 1960'lı yıllarda, kesesine uygun olan Palabıyığın Meyhanesi'ne gittiğini, garson Selahattin'in önerisiyle peynirli omlet-bol sirkeli çiroz salatası-kıvrıcık salata eşliğinde votka-bira içtiğini, meyhaneye hemen her gidişinde Atatürk büstleri satan gezgin bir satıcıya rastladığını, meyhanenin alçak yapısının yıkılmasıyla yerine çok katlı bir bina yıkıldığını öğreniyoruz (Arısoy, 2004, s. 92). Kevork Güneş de meyhaneye hayli gitmişlerden. Susam Sokağı'ndaki Köfteci Rıza Baba Lokantasında, Artin ve Zaven ile birlikte, köfte ve piyaz eşliğinde bir ufak rakı içtiklerinde 12,5 lira ödediklerini, bu rakamın Palabıyık'da da aşağı yukarı aynı olduğunu söylüyor.

Sanayi Caddesi'ni geçtikten sonra ilk bina **8 numaralı Şavban Han**. Han'ın bugünkü zemin kat dükkânlarını, giriş kapısının sağındaki Gül Kebap-Başkent Eczanesi-Turkcell

üçlüsü ile solundaki İntikoş ve Yalçın Reklam oluşturuyorlar. **İntikoş İnş. ve Tic. Koll. Şti.**'nin sahibi 1966 doğumlu **Mehmet Ali Ohri**, Posta Caddesi'nin ünlü meyhanelerinden Palabıyık'ın yerini (**Palabıyığın Meyhanesi**) 1983'te satın aldığını, 1985'te Sanayi Caddesi'ndeki işyerini meyhaneden boşalan yere taşıdığını, Palabıyık'ın diğer meyhanesinin karşı kaldırımda bugünkü Yusuf Hikmet Apartmanı'nın altında **TAPİ Tavuk Piliç Restoranı** olduğu yere rastladığını, bu işyerine taşınmalarından 1-2 yıl kadar sonra onun da kapandığını söylüyor. Palabıyık'ın her iki meyhanesini de bilenlerden Kevork Güneş (Kişisel iletişim, 4 Şubat, 20 Şubat, 25 Mart 2019) ve Altan Öymen (2018b), karşı kaldırımdaki Büyük Palabıyık'ın rakı içilen, Küçük Palabıyık olarak da adlandırılan bu mekânın ise daha çok sarı leblebi eşliğinde ucuz şarap içilen ve ayın sonlarında Karpıç'e ya da Şükran'a gidilemediğinde zorunlu olarak başvurulacak bir koltuk meyhanesi olduğunu vurguluyorlar. Hamza Özbeyoğlu (Kişisel iletişim, 6, 20 Şubat ve 4 Nisan 2019) küçüklüğünde bir kez uğradığı bu meyhanede, müdavimlerin ceplerinde getirdikleri leblebiyi ve kırmızı boyalı haşlanmış yumurta ile siyah turpu çakılarıyla dilimleyip birbirlerine ikram dahi ettiklerini, sadece ucuz şarabı meyhaneden aldıklarına tanık oluyor.

Posta Caddesi ile geçmiş tanışıklığım 1950'lerin öncesine dayansa da, yaşım tutmadığı için bu önemli meyhane ve lokantalarla ne yazık ki tanışamadım. Ancak, babamın ısmarlama çizmelerini yaptırmış olabileceğini sandığım, hemen bitişiğinde şimdi Yalçın Reklam'ın olduğu yerdeki "Yapar Saraç"ın, kapısının üstüne ve caddeye diklemesine yerleştirilmiş "engel atlayan bir atlı"lı tabelasını ve vitrinindeki "ahşap bacağa geçirilmiş siyah çizme"yi hatırlıyorum. Sanırım, meyhane bu saracıyeye bitişik olduğu için aynı anda gözüm onun vitrinine de kaymış olabilir. Zira onun vitrininin yarı yüksekliğinin alt kesiminde yer alan beyaz tül perdelerin ardını merak ediyor, ama ne olduğunu bir türlü göremiyor ve pek anlayamıyorum (Sönmez, 2016a).

Palabıyığın Meyhanesi (Küçük Palabıyık - Şaraplı Palabıyık)

Her Gece On Bir Buçuğa Doğru Haklı Olduğunu Anlayan Can Yücel ve Ankara

Sencer Başat

Şair, çevirmen ve yazar Can Yücel'i Ağustos ayında hem doğum hem de ölüm yıldönümünde anıyoruz. Samimi dili ve bariton sesiyle, benzer sesleri aynı dizede yakalamayı seven bir tarz ortaya koyar.

Can Baba'nın Renkli Yaşamı

İstanbul'da doğar. İkiziyle geçinemediğinden ilkokulu yatılı okur. Ortaöğrenimini babasının milletvekilliği nedeniyle Ankara'da tamamlar. Ankara Erkek Lisesi'nde okurken Cevdet Kudret'ten edebiyat dersleri alır ve Lâtince öğrenir. Gazi Yaşargil liseden sınıf arkadaşıdır ve sonradan birlikte yurtdışına giderler. Ankara Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nde Klasik Filoloji Bölümü'nde Alman Filolojisi eğitimi alır. Üniversitede İlerici Gençler Derneği'ne üye olur ve öğrenimine Bertrand Russel'in derslerini takip ettiği İngiltere Cambridge Üniversitesi'nde devam eder. Orada Latince ve Yunanca öğrenirken çeviriler yapar ve Bülent Ecevit ile tanışır.

Kore Savaşı'na katılır ve dönüşünde İzmir'de Devlet Su İşleri'nde çalışır. BBC Londra Türkçe Yayınlar Bölümü'nde spikerlik yaparken, İngilizceden şiirler çevirir. Nâzım Hikmet'in ölüm haberini aldığı gün yayını gerçekleştiremediğinden kovulur. Marmaris ve Bodrum'da turist temsilciliği sonrasında İstanbul'da çevirmenlik yapar.

12 Mart döneminde hapis yatar, Emek Partisi'nin kurucu üyesidir ve "Hava döndü" şiiri EMEP'in parti marşı olarak kullanılır. Süleyman Demirel'e hakarettten yargılanır ve 1999 seçimlerinde ÖDP milletvekili adayı olur.

Ölüm yıldönümlerinde anma törenleri, "şarap" içiliyor gerekçesiyle yapılmaz ve mezar taşı parçalanır. Mezarının yakınında bulunan "Can Evi" isimli alan da kapatılır.

Muhafif Bir Sesle Beslenen Şiiri

İlk şiirleri *Çocuk Haftası* dergisinde yayımlanır. 1950'de çıkan ilk kitabı *Yazma* edebiyat dünyasında yankı uyandırmaz. 1950'den hapse gireceği 1970'li yıllara kadar şiirden biraz uzaklaşır ve İngiliz şiirinde çeviri üzerine yoğunlaşır.

Yenilikler, Beraber, Seçilmiş Hikâyeler, Dost, Sosyal Adalet, Şiir Sanatı, Dönem, Yön, Ant, İmece, Papirüs, Yeni Dergi, Birikim, Sanat Emeği, Yazko Edebiyat, Yeni Düşün, Adam Sanat, Sombahar, Leman, Öküz gibi dergilerde şiirleri yayımlanır; *Evensel* ve *Emek* gazetelerinde yazar.

Toplu şiirlerinin yeniden basımlarıyla birlikte şiir kitapları ve çeviri kitaplarının sayısı 40'ı bulur. 12 Mart döneminde Che Guevara ve Mao'dan çeviriler yaptığı gerekçesiyle hapis cezasına çarptırılır. 12 Eylül 1980 sonrasında müstehcen olduğu iddiasıyla *Rengahenk* adlı kitabı toplatılır.

1962'de İngiltere'de, 1709'dan kalma Latin harfli ve taş baskılı bir Türkçe dilbilgisi kitabı bulması geniş yankı uyandırır. *Lorca, Shakespeare, Brecht* ve *Wilde* gibi yazarlardan çeviriler yapar. Düzyazıları *Düzünden* adıyla bir kitapta toplanır.

Edebiyat tarihimizde pek fazla örneği olmayan ve ithaf içermeyen 100'den fazla portre şiiri bulunur. Şiirleri; Ezginin Günlüğü, Yeni Türkü, Fazıl Say, Serenad Bağcan, Hüsnü Arkan, Ahmet Kaya, Edip Akbayram ve Mazlum Çimen tarafından bestelenir.

Üniversitede Ahmet Arif yakın arkadaşıdır. İzmir'de Atilla İlhan ile tanışır. Nâzım Hikmet ve Metin Eloğlu, kendine en yakın gördüğü isimlerdir. "Garip Şiiri"nin etkisini, içerik açısından olmasa da yapı olarak takip eder.

Bir röportajında şiiri, 'kendini anlatma' olarak değil, 'bir üretim girişiminin sonunda ortaya çıkarılan bir iş' gibi gördüğünü söyler. Şiiri dünyayı etkilemek ve değiştirmek gibi bir amaçla yazar. Bir şiirinde "Yaşamım benim en güzel şiirim" diyerek, şairi toplumsal meselelerden sorumlu görür.

Şiirlerinin konuları; doğa, insanlar, olaylar, aile bireyleri, duyular ve renklerdir. *Martılar ki...* isimli şiirinde, "Martılar ki sokak çocuklarıdır denizin" derken, doğa sevgisi ön plandadır. *Basur Badel Mevt* şiirinde ise, "Bahar çarpmış dünyada yeşil kokan ilk ölüyüm" der.

Dilin güzelliğini ve arılığını öne çıkarır. "Caz müziği" ritminden "küfür ve

argo" kullanımına kadar dili olabildiğince esnetir. Şiirinde içgüdüsel duygular kıvrak bir zekâyla bütünleşir. İroni temel anlatım tekniğidir. Küfrü ve argoyu bir özgürlük ifadesi olarak görürken bazen estetikten ödün verir. Hem lirik, hem didaktik hem de diyalektik olan bu dil yapısı, edebi ve toplumsal cinsiyet açısından incelenebilir. İmgeleri organiktir. Kelimelerin farklı anlamlarıyla ironiyi güçlendirir.

Dizelerinde sesler ve müzik birbirini kovalar, ses benzeşimleriyle güçlü şiirler yaratır. Örnekler şöyle sıralanabilir: "*Sildim kirpiklerimden yaşları yaşlanmaları*" (Sone Şiiri), "*Ölümü de, nisyana da karşıdır bu isyan*" (55. Sone Şiiri), "*Beni dünyaya bağlayan ip o ipince*" (Beklenti Şiiri), "*Ozanların Ozon tabakası delindiğine göre*" (Hamlet dedi ki Şiiri).

Şiirlerinde: badem, zeytin, ışık, gölge, ışın, güneş, bulut, şiir, el/eller, dal, kedi, masa, mor, yeşil kelimelerini çok kullanır. Bazı şiirlerindeki son dizeler fazlalık veya tekrar hissi yaratabilir.

Selâhattin Hilâv, *Bir Felsefecinin Notları* isimli yazısında, "Bu dil akıl öğretmez, efsaneleri pekiştirmez, kişilere tapınmanın, soyut hümanizma hayallerinin hizmetkârlığını yapmaz, besinsel ve cinsel açlığı idealler ve ilkeler ileri sürerek gözden kaybettirmez, yaşamamışlığı ve hödüklüğü örten sulugözlülük ve yapmacık hassasiyet üretmez, bunları başkalarına bulaştırmaz; kısacası, yalana hayat hakkı tanımaz." demektedir.

KÜLTÜR SANAT

Belirli aralıklarla Datça'da Can Yücel Festivali düzenlenir. Özellikle sosyal medyada yer alan ve dökümü canyucel.org'da yer alan 50'ye yakın sahte Can Yücel şiiri tespit edilmiştir. Yakın zamanda vefat eden yol arkadaşı Güler Yücel bu konuyu gündemde tutmuştur. Sosyal medyada "Bayram" şiiri olarak sunulan metin sahte şiirine en güzel örnektir.

Dizelerinde sesler ve müzik birbirini kovalar, ses benzeşimleriyle güçlü şiirler yaratır.

Can Yücel ve Ankara

Ankara onun için bürokrasi ve devlet demektir, bu nedenle uzak durur.

14 Mart 1980 tarihli Demokrat Gazetesinde *Çöplüğün Horozu Kim?* başlıklı yazısında, Ankara'nın yıllar içindeki değişimini anlatır.

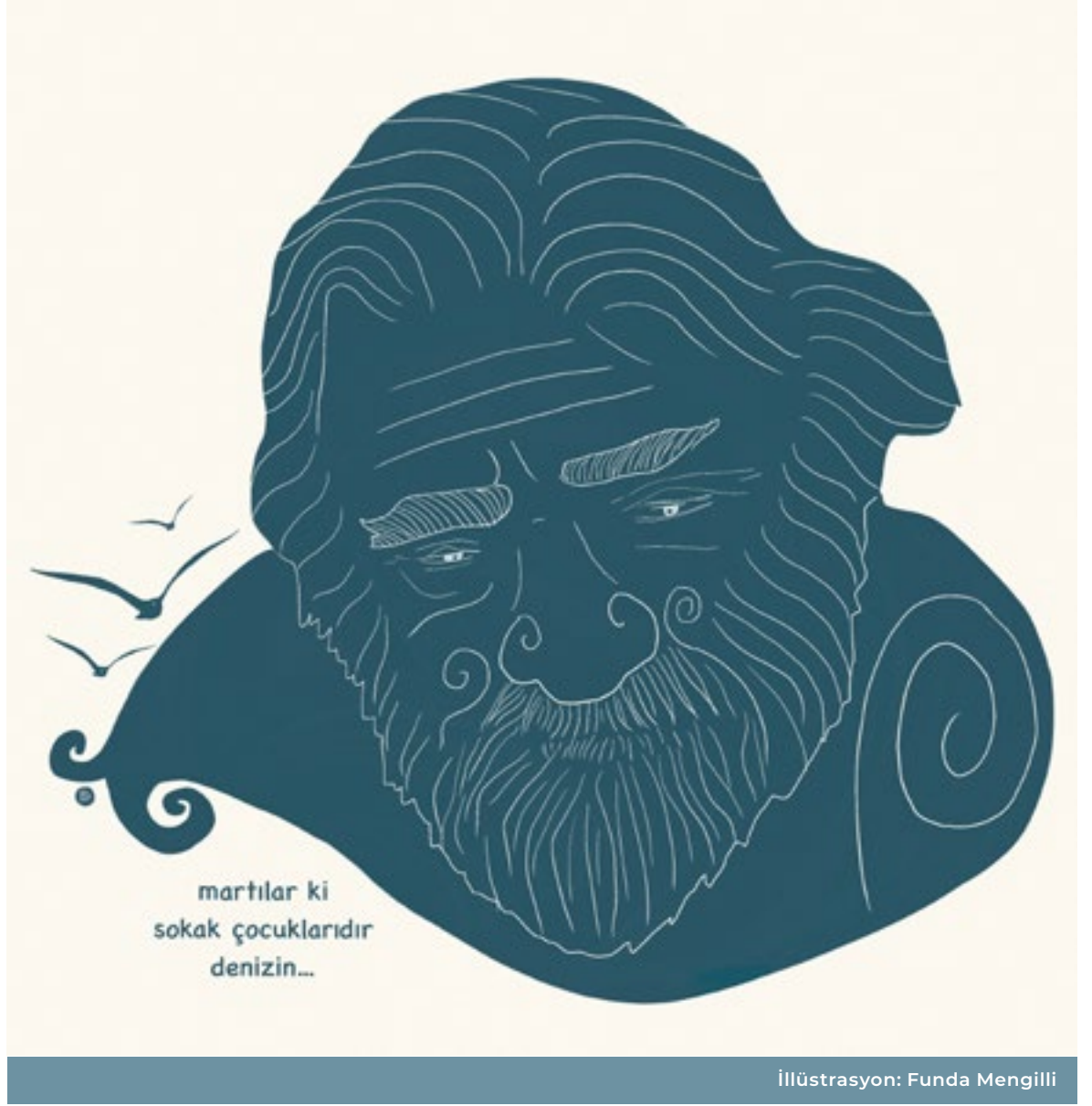
".... *Gittim, gördüm sonra, uzun süre de orda yaşadım. Güzel müzel değildi. Temizdi ama düzenliydi. Bahçe içinde (kimi sakil mi, sakil) şipşirin, iki katlı evleriyle, taşıma suyla tutturulmuş yeniyetme akasyaları, atkestaneleriyle, insanın karşısına vaha gibi çıkı çıkıveren havuzlu parklarıyla, Atatürk Bulvarı'na serpiştirilmiş yol üstü lokantaları, kahveleriyle yaşanır gibi bir yerdi Yenişehir.*

.... *Sihhiye'de otururduk biz. Herkesler birbirini tanırdı. Etlik'e, Keçiören'e, Dikmen'e pikniğe gidilirdi, Baraj'a yahut.*

.... *Gece, yolda yalpaladınız mı, taa Esenboğ'a'da alırdınız soluğu. Don paça geri dönmesi, yanınıza kâr! Nevzat Bey, kentin uygar manzarasını bozuyor diye ana caddelerden at arabalarını geçirmezdi. Siyah otomofillere âdeta idman olsun diye emanet bulvarlarda herkes haddini bilme zorundaydı.*

.... *1950'de geri döndüğümüzde, babam da işsizdi, ben de. O, eski arkadaşları ve yeni yazılarıyla eğleşir, ben de "Kürdün Meyanesi"nde şaraplardım. Menderes'in Ankarası bambaşka bir Ankara'ydı. Yollar atkestanelerini yiyerek genişliyor, Melih Cevdet'in dediği gibi memleket ve başkent apartımanlarla yükseliyordu. Genişleyiş o genişleyiş; yükseliş, o yükseliş!*

.... *Öyle, öyle geldik işte bugünkü Ankara'ya. Nüfus patlaması olmuş daha halk patlaması yok. Yine de*

"çöpkent" diyorlarmış başkente!...."

Ne Hazır, Ne Nâzır şiirinde yönetimi eleştirir: "Ezan vakti / Ha gözlerinle müezzini aramışın boş şerefede, / Ha Ankara'daki madara yöneticileri! / Onlar da bulmuşlar birer Amerikan mikrofONU / Oturdukları yerden okuyorlar ezanlarını..." Aynı çerçevede, *Ne Tesadüf, Ne Tesadüf!* şiirinde yaşamını özetlerken: ".... Yatılı okula yollanmışım / Ne aksi tesadüf! / Tam oraya alışırken / Babam vekil olmuş, doğru Ankara! / Ne aksi tesadüf!"

Müda vimleri arasında şair ve yazarların da bulunduğu Ulus'taki meyhaneyi, *Üç Nal Lokantasından* şiirinde şöyle yazar: "Bu cehennemi sıcaktan kurtulmak için / Sırtımı, omuzlarımı yüzen. / Ne bir esinti bekliyorum yaprakları uçarısıya, / Ne de bir yaz yağmuru bardaktan boşanırcasına ihtiyacım / benim başka bir sıcak / Teninin sıcaklığı senin / Yelelerimden sağırma inen ter damlalarıyla / Koşturacak beni menzilden menziline / Dört ayak, üç nal"

Baharla Ölüm Konuşmaları şiirinde ise bir Yenişehir meyhanesindedir: ".... *Buket diye bahçeli bir meyhâne vardı Yenişehir'de*

/ Yıkıldı çoktan GİMA var şimdi yerinde / Kenarı küpelerle çevrili o küçücük havuzun / Yamacında bir masa / Cahit Ağ'beyle otururduk yaz gecelerinde"

Dostum Şair Necati Başladı Madem Anlatmaya, Kırıldı Bu Sansür, Ben De Konuşmaya Başlayabilirim Nihayet şiirinde Orhan Veli'yi, Nâhit Hanım'ı ve Ankara'yı anlatır. ".... *Yenişehir'deki 50 metre karelik kira katında / Olanca insanlığıyla kurmuş yeni bir saltanat / Dizinin altındaki o kara ben kadar güzel bir Ben, Sevgiden / Bakardım geçtikçe Zafer Meydanı'nın ordan"*

Büyük şehirlerden kaçışını ise *Vasiyet-1* şiirinde dile getirir. "Beni kuzum *Datça'ya gömün / Geçin Ankara'yı İstanbul'u! / Oralar ağızına kadar dolu / Alabildiğine de pahalı,"*

Çankaya Belediyesi üstadın adına, Ankara'da Çiğdem Mahallesi'nde, 1551. Caddede Park Sitesi'nin karşısında bir parkı hizmete açar. Çiğdem Mahallesi'nde 2015 yılında semt sakinlerinin talepleriyle park projelendirilir.

Can Yücel'i Datça'da saygıyla anıyorum.

KAYNAKÇA

Güneş Buharalı, (Temmuz-1981), "Bir Sanatçının Günlüğünden Can Yücel", Varlık, S. 886, s. 11.

Metin Celâl; Orhan Kahyaoğlu vd. (Mart/Nisan-1996), "Can Yücel'le Söyleşi: O Şiir Nesnesi Hiçbir Şeye Benzemiyor Benzese Zaten Aptalca Bir Şey Olurdu", Sombahar, S. 34, s. 21-29.

Jale Gülgen Börklü, (2012), Can Yücel'in Hayatı, Edebi Çevresi ve Şiirlerinin İncelenmesi, Doktora Tezi, Ankara Gazi Üniversitesi.

Ender Özbay, (Kasım-2001), "Her Dem Yeni Can Yücel", Evrensel Kültür, S. 119, s.

52-55.

<https://www.evrensel.net/haber/330054/can-yucel-kimdir>

<https://www.cankaya.bel.tr/pages/5688/CAN-YUCEL-PARKI/>

<https://www.hurriyet.com.tr/yerel-haberler/ankara/hasan-ali-yucelden-sonra-can-yucel-de-cankaya-40205005>

<https://m.bianet.org/bianet/yasam/189257-can-yucel-91-yasinda-karacalilar-gibi-yardan-bitme-bir-cocuk>

Elleri Dans Eden Heykeltıraş

Sait Rüstem

Necati Yalçın

“Elleri dans eder mi bir insanın?
Sait Rüstem elleri dans eden bir sanatçı!
Onun heykel, karakalem ve rölyeflerinde
görülmeyen kapı ve pencerelerden
adım atarsınız geleceğe. Kapalı olan
gözlerde bile yaratandan isteği, yalvarışı
yakalarsınız. Toprak kokar, rüzgâr kokar...
Kurak bir alanda bir annenin elleri
toprağı yoğurur, güç verir.
Her figürün ellerine odaklandığınızda
nefes aldığını hissedersiniz.
Duygusal bir mesafesi vardır.
Hem çığlık çığlığa anlatır hem de büyük
bir sabırla dinginliği yerleştirir.
Işığa yolculuktur onun eserleri...
Elleri yaşattır kelimelerini...”

Nurdan Öztürk (Sanatsever)

Eserleri Dört Bir Yanda

Sait Rüstem.
Heykeltıraş.
Heykel, rölyef veya kara kalem, harika
eserleri var.

Tiflis (Gürcistan) ile başlayan kişisel sergileri
için mekânlar Rusya, Azerbaycan, İstanbul,
New York gezmiş ama arada ve sonunda
hep Ankara olmuş.

Eserleri de sergileri gibi farklı coğrafyalarda.
Çeşitli ülkelerde; Rusya, Portekiz veya
Japonya gibi...
Türkiye'nin dört yanında anıtlar.
Ankara'da Jandarma Anıtı.
Bolu'da deprem.
Çanakkale'de Talat Göktepe.
Edirne'de Koca Yusuf.
Kayseri Türklük Anıtı gibi...

Anıtlarından söz ederken
Deprem Anıtı'nı anmadan geçemiyor...

Yapımı sırasında, anıtın nasıl olacağı
konusunda tamamen özgür bırakılmış,
nasıl isterse öyle yapması söylenmiş.
Sonuçta en yaratıcı eserlerinden
biri ortaya çıkmış.

Talat Göktepe Anıtı

Türklük Anıtı

Deprem Anıtı

KÜLTÜR SANAT

Ankara'daki Eserleri

Ankara'daki eserleri için ayrı bir parantez açalım! Eserleri farklı yerlerde karşınıza çıkabilir. Örneğin İbni Sina Heykeli, İbni Sina Hastanesi önünde. Sanatçılar var eserleri arasında. Leyla Gencer, Cüneyt Gökçer heykelleri Opera binasının. Bir ressam evi, Şefik Bursalı Müzesi önündeki Şefik Bursalı büstü.

En Büyük Anıt

Bir de Eskişehir'den Ankara'ya doğru geliyorsanız, Polatlı'ya yaklaşırken göreceğiniz eseri. Hem de 5-10 kilometre öteden! En büyük heykel çünkü! Top seslerinin Ankara'dan duyulduğu, Türklerin yokluk-varlık savaşı, Sakarya Meydan Muharebesi'nin özet anlatımı. Dur Yolcu Mehmetçik Anıtı!

Hepsine birer anıt dikilse savaşı anlatmaya yine az gelecek, cehennemi yaşayan tepelerden biri olan Kartaltepe'nin tepesinde.

32 metre...

Şefik Bursalı

Eğitim

Eğitimi önemsiyor.

Tiflis Devlet Güzel Sanatlar'dan lisans ve yüksek lisanslı.

Azerbaycan Bilimler Akademisi Güzel Sanatlar'dan "Şehir mimarisinde anıt ve heykellerin yeri" konulu teziyle doktora ve doçentlik ünvanlı.

İyi sanatçı, güzel eserler için, iyi bir eğitim olmalı diyor. Gölbaşı'ndaki atölyesinde her zaman çalışıyor, üretiyor.

"Güzel sanatlar öğrencileri geldiklerinde onlara yardımcı olabilmek için işi bırakırım!" diyor.

Dur Yolcu Mehmetçik Anıtı

Sait Rüstem Sanat Evi

Sanat Evi 3 katlı.

Çok amaçlı.

Nurdan Öztürk, sanatsever. Rüstem'i öyle içten ve güzel anlattı ki, okuduğunuz yazının başlığını da girişini de aldı!

Sanat Evi'nin alt katı, Rüstem'in atölyesi. Önceki dönemlerden eserlerinin sağda solda olduğu, Karadeniz üzümleri de yetiştirdiği bahçeye bakıyor. Üzümlerini de bir sanatçı duyarlılığıyla değerlendiriyor!

Giriş...

Galeri, sergi salonu veya toplantı amaçlı kullanılabilir. Eserlerini duvarda, raflarda, her köşede.

Üst kat...

Resimden dramaya farklı kurslara ev sahipliği yapıyor.

Tasarım, sinema, seramik, drama, kalıplama hatta döküm var...

Sözün Özü

Heykeltıraş Sait Rüstem.

Memleketin, Ankara'nın bir değer.

Sait Rüstem Sanat Evi adresi:

Taşpınar Mahallesi

2855. Cadde 35

İncek / Ankara

İbni Sina

Leyla Gencer

Cüneyt Gökçer

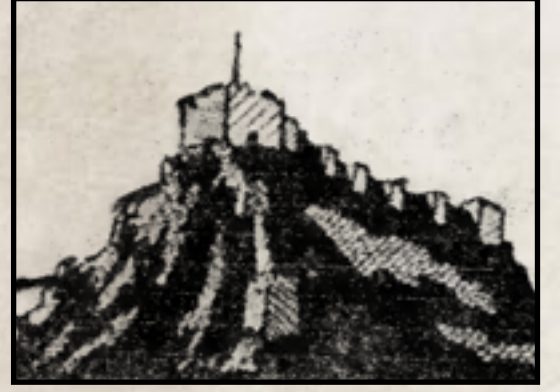
YIL: 1 SAYI: 2

1-31 Ağustos 1932

Derleyen: M. Bülent Varlık
mbvarlik@gmail.com

GEÇMİŞİN İZİNDE

Ankara Postası

Kültür-Sanat

Ankara Etnografya Müzesi

Ankara etnografya müzesi uzun bir mesaiden sonra Anadolu'nun muhtelif mahallerinden toplanan eşyaların mühim bir kısmı tasnif ederek bir araya toplanmıştı. Küçüklüğüyle beraber bazı şubelerinin zenginliği bu müzenin kıymetini arttırmaktadır. Müzenin bilhassa Ali Şar hafriyatından elde edilen eşyaların teşhir edildiği müstakil Hitit ve Hititlerle alâkadar akvama ait şubesi hususî bir kıymet ve ehemmiyeti haizdir. Müzenin gayesi Türklüğün maddî ve manevî medeniyet ve harsile alâkadar eşyayı toplamak, tasnif ve teşhir etmektir. İleride burası Anadolu'nun hars ve medeniyet aynası olacaktır. ... (Milliyet, 21 Ağustos 1932)

Ankara'nın en büyük
Kitap, gazete ve
Kırtasiye mağazası
AKBA
Kitap evi ve kırtasiyecilik
Anafartalar caddesi
Telefon : 3377
Her lisanda gazete
mecnua ve kitap
Her nevi kırtasiye eşyası
ve mektep levazımı
Her türlü Fotoğraf
levazımı - makineler
ve amatör işler
Etem Pertev itiriyatı
Kütahya çinileri

Akşam - 29 Ağustos 1932

Hava Durumu

Ankara'da Sıcaklar Çorap ve Ceketleri Attırdı

Ankara'da bugünlerde sıcaklar dehşetli artmıştır. Bir çok aileler yaz mevsimini geçirmek üzere muhtelif yerlere gitmektedirler. Her akşam yolcuların fazlalığına binaen İstanbul trenine de fazla vagon ilâve edilmektedir. Sıcakların şiddetinden bir çok hanımlar çorapsız, erkekler ceketsiz gezmektedirler.

(Cumhuriyet, 16 Temmuz 1932)

Havalar

Ankara'da bu yaz, havalar çok iyi ve serin gidiyor. Geceleri bahçelerde barınmak bile güçleşti. Bu sene hükûmet merkezinde daha çok ağaç ve yeşillik var. Gazi çiftliği, cumaları binlerce halk ile doluyor. Yeni yetiştirilen ağaçların koyu gölgelerinde Ankaralılar, çoluk ve çocuklarıyla nefes almak, dinlenmek imkânını buluyorlar. (Milliyet, 30 Temmuz 1932)

Çevre

Bahçeler İçersinde Bir Şehir

Yeni hükûmet merkezini en iyi bir surette gösteren, onun bütün hususiyetlerini nefsinde cemedan yer, Yenişehir'dir.

Birkaç sene evvel vahşi bir toprak yığınının ibaret olan bu saha bugün Türkiye'nin en mükemmel, en asrî ve en güzel bir şehri olmuştur.

Türkiye'nin hiçbir tarafında bu kadar nefis ve mükemmel bir yer yoktur diye ortaya bir iddia atarsam yanılmamış olurum.

Bilhassa caddelerin çok geniş, birbirine amut [dik] ve muvazi oluşu, bütün evlerin bahçe ortasında bulunuşu ve binaların hepsinin zarif ve yeni bir tarzda yapılışı, Yenişehir'in hususiyetlerinin başında gelir.

Ankaralılar tabiate karşı açtıkları mücadelede cidden muvaffak olmuşlardır. Daha birkaç sene evvel yabancı otların bile yaşayamadığı bu sahada Ankaralılar mütemadi mücadeleleri sayesinde en nadide çiçekleri ve en nazlı ağaçları yaşatmak imkânını bulmuşlardır. Bugün Yenişehir, yeşillikler, çiçekler ve güller ortasında şirin evlerle tam bir sayfiye şehri manzarasını almıştır.

Bütün sokaklar akasyelerin gölgeleriyle serinlemiş, bütün bahçeler çamların ve diğer ağaçların kuytuluklarıyla süslenmiştir. Birkaç sene içinde Ankara'da yetiştirilen namütenahi ağaç muhakkak surette Ankara'nın iklimini değiştirmiştir. Bugün on sene evvelki yakıcı ve kavurucu sıcaklardan eser kalmamıştır.

Bilhassa beş on sene sonraki Yenişehirin vaziyetini şöyle bir tasavvur etmek bile insanı bugünkü Ankara'da rahat ve saadet içinde yaşatmaya kâfidir. On sene sonraki Yenişehir, dünyanın sayılı güzel şehirlerinden biri olacaktır.

Her halde o vakite kadar Yenişehirin bugün bir çamur olan yaya kaldırımları yapılacak, evlerin lağım tertibatı tanzim edilecek, boş arsalar evlerle dolacak, ağaçlar iyiden iyiye büyüyecek ve yakıcı güneşten eser kalmıyacaktır. (Son Posta, 20 Ağustos 1932)

Ekonomi

Ankara'da hayat pahalılığı

Bir hesap ve netice: Müstehliki [tüketiciyi] ezen hayat pahalılığının müstahsile [üreticiye] de faydası yok!

... Ankara'da bilhassa gıda maddelerindeki hayat pahalılığı çok tahammülfersa [dayanılmaz] olduğu için Dahiliye Vekâleti bütün memlekete şamil olmak üzere tasavvur ettiği bir tedbiri ilk evvel Ankara'da tatbik ettirerek şehirde semt semt muayyen günlerde açılan pazarlar kurdurdu. Halkın büyük rağbetine mazhar olan bu pazarlarda seyyar satıcılar her türlü masraftan azade kalarak sebze hâline nisbetle çok ucuz satmağa başladılar. ...

Ancak, [halk] t açık pazarın kurulduğu günün haricindeki diğer altı gün ihtiyaçlarını gene ya hâlden, yahut dükkânlardan temin etmek ve behemehal [mutlaka] almak mecburiyetindedir. ...

ANKARA
İSMET PAŞA KIZ ENSTİTÜSÜ
Kayıt ve kabul şartları
1- Mektepte bu sene açılarak liseyi pansiyonsuz talebe kayıt ve kabulüne başlanmıştır.
2- İlk mektep mezunları birinci sınıfa, diğer orta derecedeki mekteplerden gelecekler altı sınıfa kabul edilecek.
3- Bu sene yalnız 80 lise talebe alınacak ve müracaat suretinde taahhüt kabul edilecektir.
4- Her türlü tahvil için Mektep Müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

Son Posta - 10 Ağustos 1932

Bu pahalılıkla mücadelede müstahsil, şimendifer [demiryolu] nakliye tarifesini indirmek için, bir küfe meyvadan kendisi 15-20 kuruş aldığı halde tavassut [aracılık] ettiğinden dolayı 65 kuruş alan komisyoncuyla bertaraf etmek ve nihayet perakendeci mutavassıtın

AGORA

fuzuli kârını da kendisine maletmek için nasıl teşkilatlanmak, satış kooperatifleri yapmak mecburiyetinde ise müstehlik de kendi menfaatini istihlâk [tüketim] kooperatiflerinde aramağa mecburdur. (Ali Süreyya, Cumhuriyet, 22 Ağustos 1932)

Ankara'da pazarlar hayat masrafını çok ucuzlattı

... Hükümet merkezinin muhtelif semtlerinde haftanın bazı günlerinde kurulan pazarların faydası gün geçtikçe daha iyi anlaşılmaktadır. Hesabını ve işini bilen aileler Ankara'nın diğer şehirlere nisbetle pahalı addolunabilecek hayatını pazarlar sayesinde ucuz bir hale ifrağ edebiliyorlar. ... Bilhassa Çarşamba günleri şehrin yüksek sınıfına merkez teşkil eden Yenişehir'de kurulan pazar ümitten fazla rağbet görmektedir. ...

Büyük bir ekseriyeti zarif ve şık hanımlardan, mevki sahibi beylerden müteşekkil mutena bir müşteri kitlesinin ziyaret ettiği bu pazarın şehrin diğer semtlerinde kurulan pazarlara nisbetle biraz daha pahalı olduğunu tekrara ihtiyaç yoktur. ...

Buna rağmen sebze, meyva, yağ, pirinç, piliç ve tavuk gibi ev ihtiyaçları çarşıya nisbetle pazarda yarı yarıya ucuzdur.

Ankara'nın su ihtiyacı temin ediliyor

Elmadağında eskiden kalma bir takım membalar bulundu

Ankara'nın biri şimalinde, diğeri şarkında ve on kilometre mesafelerde iki mühim ameliyat yapılmaktadır. Bunlardan biri Ankara'nın bol ve sihhî suyunu temin edecek olan Kosunlar yeraltı bendi, diğeri Ankara ve civarını sulayacak, yeşillendirecek ve icap ederse bazı tertibat ile sihhî su temin edecek yer üstü Çubuk barajıdır. ... (Milliyet, 3 Ağustos 1932)

Bayram Kutlaması

Ankara'da Merasim

Bugün Ankara gene emsalsiz günlerinden birini yaşadı. 30 Ağustos Zafer Bayramı, geçen senelerden daha geniş tezahüratla tes'it edildi [kutlandı].

Şehrin en küçüğünden en büyüğüne kadar bütün binaları bayraklar, halılar ve yeşil dallarla süslenmişti. Geçen sene Sarıklı'da yapılan resmi geçidin bu sene Meclis binası altındaki binada yapılması ve halkın hiçbir kayıtsız bu merasime

iştirak edebilmesi daha erkenden Ankara sokaklarını mahşere döndürmüştü.

Saat 10'da merasim meydanında F.[ırka] kumandanı Sıtkı Paşa'nın askerî kıtaatı teftişi ile merasime başlandı. ... On buçukta geçit resmî başladı. Güzide kıtaatımız yüreklere metanet ve iftihar veren bir yürüyüşle geçmeğe başladı.

Merasime Ankara'daki hava kuvvetlerimiz de mahirane uçuşlarla iştirak ediyordu.

Askerî kıtalardan sonra otomobillerde bir çok temsili levhalarla esnaflar geçti. Nihayet kağnılar da merasime iştirak etti. Mermi taşıyan köylüler çok alkışlandı. ... (Cumhuriyet, 31 Ağustos 1932)

Akşam - 30 Ağustos 1932

Eğitim

İsmet Paşa Kız Enstitüsü

Bu seneden itibaren leylî [yatılı] talebe alıyor

Ankara'da 4 sene evvel açılan "İsmet Paşa Kız Enstitüsü"nü bu seneden itibaren leylî olmasına Maarif Vekâletince karar verilmiştir. Çok iyi bir tekâmül safhasına girmiş olan bu müessese yeni binasına iki sene evvel nakletmişti. İsmet Paşa Kız Enstitüsü'nün muhteşem binasının mümasilleri [benzerleri] gerek şekil ve gerek tesisat itibarile ancak Avrupa ve Amerika'nın en mükemmel müesseselerinde görülmektedir.

Tahsil müddeti beş sene olan mektebin gayesi her şeyden evvel "iyi bir ev kadını" yetiştirmektir. Müessese bu gaye üzerinde yürürken ingilizce, almanca yahut fransızca lisanlarından birini de mükemmel surette öğrettiği talebesini ihtisas branşlarından birini de ikmale [tamamlamaya] mecbur etmektedir. Bu branşlar, 1- Dikiş ve biçki, 2- Moda ve şapkacılık, 3-Ev idaresi ve tabahat [aşçılık], 4- Nakış ve beyaz işler, 5- Moda ve model ressamlığı, 6- Sütçülük ve ev ziraati şubeleridir. ... Mektebin gündüz kısmı meccanidir [parasızdır]. Bu sene tesis edilen leylî pansiyon ücreti senevi 300 liradır, devlet memurlarının çocuklarına muayyen tenzilât yapılmaktadır (Cumhuriyet, 9 Ağustos 1932)

İsmet Paşa Kız Enstitüsü
Bu seneden itibaren leylî talebe alıyor

İsmetpaşa Kız Enstitüsünün umumî manzarası

Cumhuriyet - Ağustos 1932

Magazin

Ankaralılar, Dünya Güzeli Aralarında Görmek İstiyor

Güzeller güzeli Keriman Halis Hanımın bütün dünyada kazandığı muvaffakiyet Ankara'da büyük bir dikkat ve alâka ile takip edilmektedir. ... En hafif meşrep görünen kadından, en ciddi erkeğine kadar bütün Ankara Keriman Hanımla meşguldür. ... Ankara gençliği, Ankara münevverleri Keriman Hanımı buraya davet ediyorlar. Avrupa seyahatinden avdetten sonra muhakkak onu kendi aralarında görmek istiyorlar. ... Keriman Hanım Ankara'da çok muhteşem ve mutantan [gösterişli] bir şekilde karşılanacak ve etrafı hiçbir yerde tesaduf etmediği sıcak ve samimî bir hava ile çevrilecektir.

Ankara, bundan sonra yapılacak güzellik müsabakalarında kendi güzellerinin de iştirakini istemektedir. (Son Posta, 14 Ağustos 1932)

KERİMAN HANIM
AVRUPA güzeli ilan edildi!
Doğru memleketine gelecektir

Keriman Halis Hanım

Vakit - 8 Ağustos 1932

Ankara Mektupları

Ankara'da Macarca

Ankara'da Macar ve Bulgar amelesinden çok bir şey yok. Bilhassa Macarlar, şehrin her köşesine yayılmışlar ve bütün iş sahasında çalışmaya başlamışlardır. Ankara'da en iyi şerait içinde çalışan amele Macar amelesidir. Bar artistleri, lokanta garsonları da Macardır. Gerçi bu efendiler iyi ve temiz iş yaparlar, naziktirler, güleryüzlüdürler, çalışarak kazanırlar amma, bütün bu vasıfları havı olan Türk amele ve işçileri de yok mudur?

Kibar ve münevver bir Macar kızile evlenen bir Türk dostumla geçen gün bir lokantaya gitmiştik. Garsonların mükemmelen Macarca konuşmaları arkadaşımın karısının nazarı dikkatini celbetti.

- Vallahi kendimi Peşte'de zannediyorum. Her nereye gitsem karşıma vatandaşlarım çıkıyor, dedi ve güldü.

Bu gülüş belki bir memnuniyetin ifadesi idi. Belki de istihfaf edici [küçümseyen] zehirli bir tebessümdü.... (Son Posta, 27 Ağustos 1932)

Ankara'da Bira Safası

Eski Ankaralıların bir hasreti vardı: Bira!.. Her içki meclisinde, her eğlence yerinde, her bahçeli gazinoda ehli keyifler derin bir göğüs geçirirler:

- Sıcaktan yanıyoruz. Ah şöyle buz gibi bir bira olsa da çeksek. Hey canına yandığımın İstanbulu. Biradan bol ne var? derlerdi. Bu yaz gelinciye kadar Ankara duble içinde bira görmemişti. Ancak şişelerdeki bayat bira ile kendini avutmıya çalışırdı.

Bu yaz Yenişehir'de gaz fabrikasının yanibaşında Bomonti bahçesi açıldı. Burada duble ve fıçı ile buzlu ve taze bira veriyorlar. Bomonti bahçesi bira hasretine kavuşan ehli dillerle dolup boşanıyor. Garsonlar:

- Beyaz iki, siyah üç! Diye bağırp duruyorlar. Bahçeye Yenişehir'in ve Çankaya'nın en kibar halkından Ankara'nın en mutavassit halkına kadar kadın erkek herkes geliyor. Bilhassa burada biradan başka içkinin satılmaması bahçenin nezahatini muhafaza ediyor. ...

Ankara yeni kavuştuğu bu eğlence yerinden çok memnundur. Akşam yemeğini paketler içinde bahçeye getirip orada neşe ile yiyenler pek çok. (Son Posta, 15 Ağustos 1932)

1908: Ankara Sinagogu'ndaki Levhaların Çetrefilli ve Karanlık Hikayesi

Taylan Esin

5 Mayıs 1908'de Ankara Tapu ("Defter-i Hakani") Müdürü Mustafa Bey, Dahiliye Nezareti'ne bir telgraf çeker. Yazdığına göre, o yıllarda yeniden inşa edilen Musevi sinagogunun iç duvarlarına büyük boy İbrani harfleri ve siyah boya ile yazılmış bir takım levhalar asılmıştır. Levhalarda cemaatin "başları ve beyleri" olan Yakuf Elbükrek ve Salomon Behar Hiya adları yazılıdır. Başka bir levhada da "Millet-i Museviye Cemiyeti" ibaresi işlenmiş büyükçe bir mühür bulunur. Mustafa Bey'e göre "beyler" in amacı, baskı yaparak Musevi cemaatini "itaat ve ittifak" altına almaktır.

Ek 1. Millet-i Museviye Cemiyeti Mührü
Duvarlara asılı levhalar dışında bir de

sinagogun kapısına yapıştırılıp sonradan çalınan bir belge ("Cemiyet Nizamnamesi") bulunur. Nizamname, Musevilerin doğum, nikah, cenaze törenleri ile ikamet değişikliği, seyahat vs. resmi formaliteler için Cemiyet Sandığı'na ödeyecekleri tutarları gösterir. Öte yandan, Tapu Müdürü anlaşılan İstanbul'a gönderdiği başka bir yazıda, "cemiyet"ten "komite" adıyla söz eder. İstanbul Hükümeti'ni endişelendiren konulardan biri bu tabir olmalıdır.

Ek 2. Cemiyet Nizamnamesi

Bunların dışında ortada bir de şüpheli ihbar mektupları vardır. Bunların biri, birkaç cemaat üyesinin cemaat beyleri tarafından ortadan kaldırıldığı ("na-bedid" edildiği) gibi ürkütücü iddialar taşır.

İşin sadece asayiş değil bir de siyasi boyutu vardır. Durumu ihbar eden, İlya adlı gayrimüslim (Musevi?) bir devlet memurudur. Tapu Müdürü muhbir İlya için koruma ister. Ancak anlaşıldığı kadarıyla bu ihbar vesilesiyle Ankara Valisi ve Hakimi'ni de İstanbul'a şikayet eder: "Vali hakimle müttefikten ahaliyi soymaya koyulmuş", bütün zabıta ve polis kuvvetini kendisini ve ilişkide olduğu kişileri takip ve gözetime aldirtmak için kullanmış, kendisine ağır suçlamalar yönelmiştir. Bu nedenle Vali'nin Musevi cemaatindeki bu türden nahoş olay vb. işleri ele almaya vakti yoktur.

Mustafa Bey, bir inceleme yapılacaksa bunun Vali tarafından evinde hapis tutulan Komiser Tahsin Efendi'ye havale edilmesini veya İstanbul'dan "uyanık" bir görevlinin gönderilmesini ister. Bu memurun gönderilip gönderilmediği açık değildir.

Ankara Valisi 23 Haziran 1908'de Dahiliye Nezareti'ne, hem olayı anlatan hem de Ankara Musevilerinden kısaca söz eden bir rapor gönderir. Buna göre, Ankara kasabasında 177 hanede 774 nüfus Musevi yaşar. Neredeyse tamamı fakir ve ihtiyaç sahibi olduğundan maaşlı bir haham vekili ("kaymakam") istihdam edemezler. İhbarda adı geçen Salomon Behar Hiya ve Yakuf Elbükrek adlı kişiler, "lisan sahibi" olduklarından (=? İbranice bildiklerinden), İstanbul Hahambaşılığı'nın izniyle "öteden beri" ruhani ve cismani meclis başkanlığı vekaletinde bulunur, meclis üyeleriyle beraber cemaatin dini ve dünyevi işlerini ("mesail-i mezhebiye ve milliyeye") yönetir.

Söz konusu mühüre gelince, doğum, nikah, ölüm vs. resmi muamelelerde Hahamhane'yle ilgili işlerin yürütülmesi için 1905'te hükümetin bilgisi dahilinde İstanbul Hahambaşılığı'ndan getirilir, o günden beri "cemaat mührü" olarak kullanılır. Vali, mühürde "cemaat" değil "cemiyet" tabirinin geçmesini anlaşılan dikkate almaz.

AGORA

“Cemiyet nizamnamesi” olduğu anlaşılan ve kayıp olan kağıt sonradan buldurulur. Vali'ye göre, cemaat üyeleri tarafından yardıma muhtaçların işesi ve kalan miktarla hükümete olan borçların ödenmesi için nüfus işlemlerinde Sandığa verilecek bağış miktarını gösteren “adi bir varakadan” ibarettir.

Vali, İbrani harfler ve siyah boya ile yazılı levhaların ise, 1-1,5 sene önce sıfırdan inşa edilen sinagog ile yanındaki okulun masrafları için Salomon ve Yakuf'un nakden ödediği yüzer lirayı aşkın bağışı ve aynı vesileyle cemaatten bağış toplanmasında gösterdikleri yardım ve gayretleri takdiren İstanbul Hahambaşılığı'nca düzenlenen “nizam[name] tarzında” bir belge olduğunu iddia eder.

Cemaatten bazılarının ortadan kaldırıldığı iddiasına gelince, bu konuda o güne kadar hükümete hiçbir ihbar yapılmamıştır. Bilgisine başvuru muhbirin el yazısıyla verdiği cevapta, cemaatin nüfus muamelelerinde Salomon Behar Hiya, Yakuf Elbükrek, Hayim Behar, Şimoil(?) Rousso ve Markado (=? Mordehay) adlı cemaat yöneticilerinin yaptığı bazı yolsuzluklara değinilir, ancak kayıp Musevilerden söz edilmez.

Buna karşın Vali, “yolsuzluk” ihbarını dikkate almaz. Muhbirin karanlık geçmişi ve aile yapısına (“her gece hanesine birkaç kişi götürerek familyasıyla birlikte ayş ü işret” yapan “irazilden” olduğu) dayanarak getirdiği bilgilere güvenilmeyeceğini ima eder.

Anlaşılan muhbir ile yerel hükümet arasında bir de aracı vardır: Mihaliççik Mukavelat Muharriri İzzet Efendi. Vali'ye göre, aracı, muhbirin getirdiği bilgilerin tümüyle yalan ve uydurma olduğunu iddia eder. Ancak öte yandan aracının sicili de pek parlak değildir: O güne kadar istihdam edildiği “adli ve mülki memuriyetlerinin her birisinde ... suistimal ve irtikabı görülerek mükerreren azledilmiş” ve son görev yeri olan Mihaliççik kazasına atandıktan sonra da, yine eski halini sürdürerek halkla memurlar arasına nifak sokan yalan-dolana (“tezvirat”) kalkışmış, bunun üzerine beş ay önce açığa alınmıştır. Dolayısıyla eldeki bilgi kaynakları güvenilmezdir. Bu akıl yürütme, Vali'nin olayları Tapu Müdürü'nden farklı görmek ve göstermek istediği şeklinde de yorumlanabilir. Muhbir ve aracının Tapu Müdürü'ne mi, Vali'ye mi, yoksa ikisine birden mi çalıştığı açık değildir.

Vali'ye göre, Tapu Müdürü'nün Musevi ruhani ve cismani meclis heyetini “komite” olarak adlandırması “dikkat çekmek” içindir.

Eldeki kısıtlı veriyle bu çetrefilli hikaye nasıl yorumlanabilir? Muhtemelen diğer yerlerde olduğu gibi Ankara cemaatini de muteberan yönetir. Galanti'ye göre, bağış, aidat, “gabela” (helal yiyecekten alınan vergi) ve “ariha”dan (gelir vergisi) sağlanan gelir, sinagogun ihtiyaçları, dini eğitim (Talmud Tora) ve hayır işlerine sarf edilir. Dolayısıyla Cemiyet'in kurmak istediği düzeni, Musevi cemaati zaten kurmuş ve işletmektedir.

Ankara cemaatine özgü olan, 1886'dan itibaren içinde bir huzursuzluk yaşanmasıdır. Galanti cemaatin ikiye bölündüğünü yazar ama ayrıntı vermez. Hahambaşı Funes, sorunu gidermek için elinden geleni yapar ama başaramaz. 1909'da bu kez Hahambaşı Hayim Nahum, Ankara'ya Moiz Fresko adlı bir vekil gönderir ve iki tarafı uzlaştırır.

Cemaatteki ihtilafın sinagogun inşasıyla ilgili olduğunu başka bir belgeden öğreniyoruz. Ankara Valisi'nin (Mehmet Ferit?) Kasım 1909 tarihli yazısına göre, İstanbul Hahambaşılığı'na Ankara'dan çekilen bir telgrafta cemaat-içi anlaşmazlığın şiddeti, “iğtişaş” tabiriyle anlatılır. Sözcük, kandırılma, karışıklık ve kargaşa anlamındadır. Vali'ye göre, telgrafı çeken Bünyamin okur-yazar değildir, telgrafı metnin içeriğini ve sözcüğün anlamını bilmeden imzalar. İma ettiği, telgrafın abartılı olduğudur. Telgrafın aslı belgede yer almadığı için, sözü geçen “iğtişaş”ın nasıl ayrıntılandırıldığını bilmiyoruz. Ancak iş çıkmaza girmiş olmalı ki, telgrafı çeken(ler) olayların yatışması için İstanbul'dan bir arabulucu gelmesini ister. Vali ise, olan-biteni “iğtişaş” değil fikir ayrılığı (“mübaniyet-i efkar”) olarak yorumlar. Bünyamin ile Vali'ye göre “fikir ayrılığını şiddetlendirenler” (kim oldukları ve neden böyle yaptıkları açık değildir) hakkında kanuni işlem başlatılır. Böylece Vilayet'te “ittihat ve itilaf ile” asayiş sağlanır. Vali, Dahiliye Nezareti'nden bu türden yalan-dolana (“tezvirat”) itibar ve dikkat edilmemesini ister.

1909'da cemaat yönetimi şu kişilerden oluşur: Salomon Behar Hiya (başkan), Kalev Alaton (başkan yardımcısı), Yakuf Elbükrek, İsak Elbükrek, Simon Kohen, Yomtov Rousso, Hayim Behar ve Salomon Alaton (üyeler). Bu yönetimin, uzlaşma öncesi mi, sonrasına mı ait olduğunu bilmiyoruz. Ancak belgede adı geçmeyen ailelerin (Kohen, Alaton) yönetime girdiği, yine de Galanti'nin söz

ettiği ailelerden bir kısmının yönetimde temsil edilmediği anlaşılıyor: Bonomo, Solima, Araf, Mizrahi, Lévi, Fresko, Krespin, (Ben)forma vd. Sonrasında Cemiyet'e ne olduğunu bilmiyoruz. Ama Galanti'nin 1919 için verdiği Ankara'daki Musevi hayır dernekleri listesinde adı yer almaz.

Bir taraftan bakılırsa, uzlaşma öncesi kurulan Cemiyet, hakim hizbin en azından mali açıdan güçlenmek veya diğer tarafı katılıma zorlamak için başvurduğu bir baskı aracı olabilir. Zira cemaat kendi bağış, aidat ve hayır işlerini örgütlerken, ayrı bir cemiyet kurulması anlamsızdır. Dolayısıyla, hakim grubun Musevi cemaatini baskıyla “itaat ve ittifak” altına almak istediği iddiası isabetlidir. Bu durumda, Vali'nin hem 1908 hem de 1909'daki yazılarında durumun ciddiyetini İstanbul'a yansıtmak istemediği, muhbir ve aracının geçmişini karalayarak getirdikleri malumatı önemsizleştirmeye çalıştığı düşünülebilir. Mühürü “cemiyet” değil “cemaat” mühürü olarak sunması belki de bu yüzdendir. Acaba hakim hiziple Vali arasında bir bağlantı mı vardır?

Diğer taraftan, Tapu Müdürü'nün ruhani ve cismani meclis heyetini “komite” olarak adlandırması ve bazı cemaat üyelerinin ortadan kaybolduğunu öne sürmesi, Vali'nin iddia ettiği gibi belki de İstanbul'un dikkatini Ankara'ya çekmek içindir. Bu sansasyonel savların muhtemel amacı, Vali'nin yanlılığını veya işbilmezliğini teşhir ve şikayet etmektir. Aslında ortada belki de “fikir ayrılığı” dışında bir olay yoktur; “kayıp” Museviler ise sadece bir senaryo, dedikodu veya yanlış duyumdur. “Fikir ayrılığını şiddetlendirmek” isteyenler, tıpkı muhbiri olduğu gibi Bünyamin'i de kullanmıştır. Bu kişilerin arasında hatta arkasında belki de Tapu Müdürü de vardır.

Karışıklığa neden olan, Musevi cemaatinin bölündüğü dönemde, Ankara Vilayet yönetiminde de bir ihtilaf yaşanmasıdır. Cemaat içinde olup bitenler bu nedenle açık değildir. Öte yandan, Ankara Vilayet yönetimindeki dönemselsel bir ihtilaf ve Galanti'nin Musevi cemaati hakkındaki açıklaması olmasa, belki de bu tuhaf hikaye asla anlatılamayacaktı. Vali ile Müdür Bey'in rekabeti, Musevi cemaati içindeki “fikir ayrılığı” veya “çatışma”, İlya ve İzzet efendilerin özel ve mesleki hayatları hakkındaki belki de tamamen hayal ürünü olan dedikodular ve bölük pörçük ayrıntılar karanlıkta kalacaktı. Belki de herkes için böylesi daha hayırlı olacaktı.

1- Taylan Esin, mehmettaylanesin@yahoo.com.

2- Başbakanlık Osmanlı Arşivi (BOA) Dahiliye Mektubi Kalemli 1256/87, 8.5.1908.

3- 1908'de tüm Vilayet'te 1265 Musevi yaşar (Stanford Shaw, Osmanlı İmparatorluğu'nda ve Türkiye Cumhuriyeti'nde Yahudiler, Kapı Yayınları, 2008).

4- 19. yüzyılın ortasında Ankara Musevilerinin çoğu attar, seyyar satıcı (çerçi, yaymacı), tenekeci ve hizmetkardır (Nurşen Gök, “19. Yüzyıl Ortalarında Ankara Yahudilerinin Sosyal-İktisadi Durumu”, OTAM). 1913'te Elbükrek Kardeşler ve Salomon Behar Hayim'in hırdavat dükkanları vardır. Elbükrekler billuriye ile de uğraşır. Behar'ın bir silah mağazası olduğu da biliniyor.

5 - BOA Babialı Evrak Odası 3313/248424, 1908.

6 - Avram Galante, Histoire des Juifs de Turquie C. IV (İstanbul: Isis), 239-48.

7 - BOA Dahiliye Nezareti Muhaberat-ı Umumiye İdaresi Evrakı 29/62, 6.11.1909.

8 - Bunlardan Bonomo, Elbükrek, Ruso ve Araf ailelerinin konutları günümüze ulaşmıştır (Bengi Su Ertürkmen, “... Ankara Sinagogu ile Albükrek ve Araf Konutlarının...” (yüksek lisans tezi, Gazi Üni., 2013), 92).

GAZETE SOLFASOL'E KATILIN!

Gazete Solfasol'de içeriği, iş bölümünü ve yeni fikirleri **her çarşamba akşamı** yaptığımız toplantılarda ve ana haberleşme kanalımız olan e-posta grubumuzda ele alıyoruz. Aramıza katılmak isterseniz bilgi@gazetesolfasol.com adresine bir e-posta göndermeniz yeterli.

SOLFASOL'DE YER ALIN!

Gazete Solfasol ayrımcılık, nefret ve şiddet içermediği sürece her türlü katkıya açık. Yayımlanmasını istediğiniz yazılı ve görsel katkılarınızı her ayın 25'ine kadar icerik@gazetesolfasol.com adresine gönderebilirsiniz.

GAZETE SOLFASOL'Ü DESTEKLEYİN!

Altı abonelik çeşidinden size uygun olanı seçerek aboneliğinizi başlatabilirsiniz veya yenileyebilirsiniz.

Dijital Abonelik

200TL

Solfasol'ünüz her ay elektronik posta kutunuzda

iyzi.link/AFY2iA

Normal Abonelik

250TL

Solfasol'ünüz her ay adresinize posta yoluyla ulaştırılır

iyzi.link/AFY2Ww

Destekçi

500TL

Destekçi olun ve Ankara gezilerimizde misafirimiz olun

iyzi.link/AFY2eQ

Yurtdışı Abonelik

750TL

Uzaktayım demeyin, Solfasol dünyanın her yerine ulaşıyor!

iyzi.link/AFY2gw

Çifte Destekçi

1000TL

Solfasol'e verdiğiniz çifte destekle bizi çok mutlu edin!

iyzi.link/AFx3Bw

Yaşasın Solfasol!

2000TL

Cömert desteğinizle mutluluktan gözlerimizi yaşartın!

iyzi.link/AFx3Gw

KREDİ KARTI

Online ödeme platformu iyzi.co üzerinden abone olabilirsiniz. Yukarıdaki QR kodları kullanılabilir veya abonelik sayfamızda linklerini bulabilirsiniz.

solfasol.tv/abonelik

PATREON

Patreon Solfasol'a aylık düzenli destek verebileceğiniz online bir kitlesel fonlama platformudur. Belirleyeceğiniz miktar, kredi kartınızdan her ay otomatik olarak çekilerek Solfasol'a aktarılır.

patreon.com/solfasol

BANKA HAVALESİ/EFT

Abone olmak için aşağıdaki hesap numarasına ödeme yaptıktan sonra adınızı, açık adresinizi, e-posta adresinizi ve telefon numaranızı abone@gazetesolfasol.com adresine veya **0 536 9566426** nolu telefona SMS ile gönderin veya websitemizdeki abonelik formunu doldurun.

Abonelik Ödemesi için Banka Hesap Bilgileri
TÜRKİYE İŞ BANKASI - KÜÇÜKESAT ŞUBESİ
IBAN TR83 0006 4000 0014 2080 7867 87
Hesap Sahibi: Mehmet Onur Yılmaz SOLFASOL

SOLFASOL

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi

Ağustos 2022

115. Sayı

Ayda bir yayımlanır

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mehmet Onur Yılmaz

Editörler Alanur Çavlin, Zişan Kürüm

Keçi Solfasol Çizimi Aydan Çelik

Sayfa Tasarımı Lindanihan

Gazete Sekreteri Nihan Çolak

nihan.colak@gazetesolfasol.com

Bu Sayıyı Yayına Hazırlayanlar

Akın Atauz, Alanur Çavlin,
Alisa Candan Karsu, Alper Fidaner,
Aslı Baysuğ, Aydan Çelik, Ayhan Çelik,
Ayşegül Çelik, Ceren İskit, Duygu Toprak,
Elif Gamze Bozo, Enver Arcak, Faruk Soydemir, Filiz Köse, Funda Mengilli, Hadi Sinan İskit, Kaan Can Bircan, Lindanihan,
M. Bülent Varlık, Mahir Kalaylıoğlu, Mehmet C. Peker, Mehmet Onur Yılmaz, Necati Yalçın, Onur Mat, Oya Özgün Özder, Savaş Sönmez, Sencer Başat, Taylan Esin, Veli Saçılık, Zişan Kürüm.

Yayın İdare Merkezi

Büklüm Sokak No: 44/4
06680 Kavaklıdere / Ankara

Tel-Faks 0 (312) 437 76 41

İrtibat Tel 0 (533) 426 89 20, 0 (536) 956 64 26

Bilgi-Katılım bilgi@gazetesolfasol.com

Yazı-Haber icerik@gazetesolfasol.com

Abonelik abone@gazetesolfasol.com

Basım Yeri

Şen Matbaa

Özveren Sokak 25/B Demirtepe / Ankara

Tel 0 (312) 229 64 54 **Fax** 0 (312) 229 64 54

E-Mail senmatbaa@gmail.com

www.senmatbaa.com

Basım Tarihi 31.08.2022

ISSN 1301-8655

Yerel Süreli Yayın

3.000 adet basılmıştır.

SOLFASOL'DE ŞEFFAFLIK

DÖNEM AĞUSTOS 01.08.2022 - 31.08.2022

Solfasol, Ankaralılarla buluştuğu ilk günden beri ana gelir kaynağı abonelerinin desteği olan, kâr amacı gütmeyen bir gazete. Mali şeffaflık ve hesap verebilirliği önemsiyor, bütün sivil oluşumlar ve basın-yayın kuruluşlarının bu ilkeleri benimsemesi için öncü olmayı umuyoruz.

GENEL BİLGİLER (31.07.2022 itibarıyla)

Toplam abone sayısı: 1170
Toplam kurumsal abone sayısı: 60

DÖNEMSEL BİLGİLER

Abonelik yenileme sayısı: 16
Yeni abone sayısı: 2
Kurumsal abonelik yenileme sayısı: 0
Yeni kurumsal abone sayısı: 0

GELİRLER

Yeni abone ve yenileme, patreon: 6.940,09 TL
T-shirt, gazete satışı, gezi v.b: 0 TL
İlan, reklam: 0 TL

GELİRLER TOPLAMI: 6.940,09 TL

GİDERLER

Matbaa Gideri: 16.815 TL
Postalama Gideri: 480 TL
Kira ve Ofis Giderler: 4.040,00 TL
İdari ve Editoryal Giderler: 11.800 TL
Resmi Giderler: 700 TL

GİDERLER TOPLAMI: 33.835,00 TL

BORÇLAR (31.07.2022 itibarıyla)

Matbaaya Borç: 28.307 TL
Kişilere Borçlar: 146.304,49 TL
Diğer Borçlar (vergi, muhasebe, kira vb.):15.838,89 TL

BORÇLAR TOPLAMI: 190.450,38 TL

TAKİPTE
KALIN!

Web
solfasol.tv

YouTube
Solfasol TV

Instagram
solfasol_gazetesi

Twitter / Facebook / Google
Gazetesolfasol